



Illustrer : periodiek voor de alumni van de Universiteit Utrecht

<https://hdl.handle.net/1874/404258>

Regionale netwerken

Utrechtse alumni in actie

Complexe conflicten

Georg Frerks over hedendaagse oorlogen

Het Academiegebouw

Brieven van lezers

**Universiteitsdag
29 maart 2003**

Alumni

Uu

ster

Vier topondernemers over
academische vorming

Schipholdirecteur Gerlach Cerfontaine:
'Ik wil een open discussie met studenten'

Kwartaalblad voor de afgestudeerden van de Universiteit Utrecht • Nr 29 • december 2002 • Oplage 60.000 • www.alumni.uu.nl



Universiteit Utrecht



Column Paul Schnabel

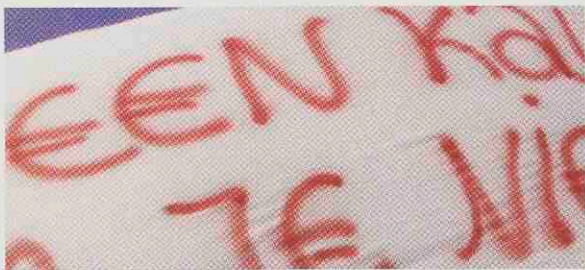
Prijzenswaardig

Ik heb mijn eerste steen gemetseld en mijn eerste boom-
pje geplant. Het eerste ging nog wel, het tweede was
moeilijker, want ik had net spit en dat spit niet prettig.
Bovendien moest ik van de fotograaf met die zware
schop wel drie keer de schijn van een nuttige handeling
ophouden. Mijn vrolijke harde werkerslach deed pijn tot
in het bekken. Het is duidelijk, ik was niet in mijn eigen
tuin bezig, maar de celebrant van een openingsritueel bij
de nieuwbouw van een nuttige instelling. Dat was voor
het eerst, maar inmiddels ben ik al erg geroutineerd in
het uitreiken van prijzen. Die zijn er naar Amerikaans
voorbeeld tegenwoordig veel en dat is ook goed. Hoe
bijzonder de prestatie of de persoon ook is, zelfs een
bescheiden prijs wordt bijzonder op prijs gesteld. Dit jaar
reikte ik de Ereprijs van het Nationaal Fonds Geestelijke
Volksgezondheid uit aan een sociaal-psychiatrisch ver-
pleegkundige, die zich al jarenlang enorm inzet om las-
tige patiënten zo goed mogelijk in de samenleving te
laten functioneren. De stad Utrecht heeft dit jaar een
literatuurprijs ingesteld en die mag ik als voorzitter van
de jury uitreiken aan Manon Uphoff, schrijfster van vijf
boeken met intrigerende en soms zelfs wat onthutsende
verhalen. Michael Zeeman, zelf veelvuldig prijswinnaar,
was blij verrast met de (echt) Gouden Ganzeveer van de
Nederlandse uitgeverij en bij de KNAW zijn we ons
alweer aan het voorbereiden op de selectie van
kandidaten voor de Van Walree Prijs voor medisch-
wetenschappelijke journalistiek.

De mooiste en de grootste prijs die ik dit jaar mocht
uitreiken, was de Koninklijke Shell Prijs 2002. Honderd-
duizend euro en een mooi beeld van 'il dottore'. Hij
kwam terecht bij prof. dr. Jeroen van den Bergh (VU),
nauwelijks 37 jaar oud en al een wereldnaam op het
gebied van de milieu-economie. Wat hem, een jongen
nog om te zien, zo bijzonder maakt is zijn ambitie om
in een wereld waarin iedereen zich steeds verder specia-
liseert een generalist te blijven, of beter gezegd te
worden. Inzichten uit de gedragswetenschappen en de
economie verbindt hij met de klassieke natuurweten-
schappen en de biologie. Hij blijft daarbij ook geïntere-
seerd in de praktische bruikbaarheid van zijn onderzoek.
Juist daar is een generalistische en dus ook geïntegreerde
benadering van de problematiek van groot belang,
omdat beleid minder specialistisch werkt en uitwerkt dan
wetenschap. Wat toch ook bijzonder was om weer eens
vast te stellen, is dat wetenschappers van het niveau van
Jeroen van den Bergh nog altijd uit het Nederlandse
onderzoeks- en onderwijssysteem voortkomen en daar
ook blijken te gedijen. De Shell prijs maakt dat mooi
zichtbaar.

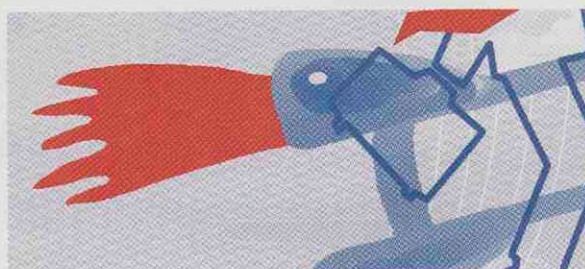
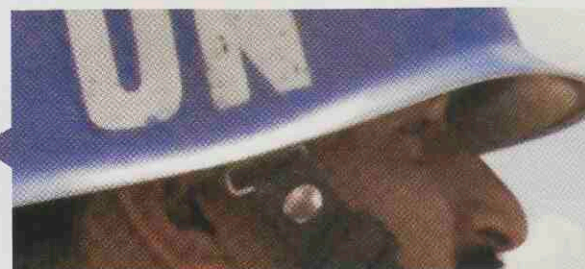
[Paul Schnabel, alumnus sociologie,
directeur Sociaal en Cultureel Planbureau
en universiteitshoogleraar]

Reageren? Illustrer.redactie@csc.uu.nl



7
Studentenprotest
Bezuinigingen in het hoger onderwijs

8
Oorlog en vrede
Een toenemende neiging tot militaire oplossingen



12
Internationaal ondernemen
Topbestuurders van Schiphol, Heineken,
Corus en DSM

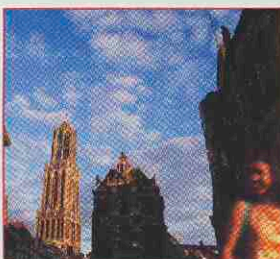
14
Emoties in het
Academiegebouw
'Niet de pedel maar mijn moeder kwam binnen'



22
Bas Haring
Gegrepen door de evolutietheorie

En verder:

Regionale alumninetwerken	3
Nieuws	4
Els van der Plas, alumna en directeur Prins Claus Fonds	6
De Sprong: Koeien ruiken lekker	10
De bijeenkomst: Klassiek tussen de klimrekken	10
De Leermeester: Mensen vonden hem raar	11
Alumniservice	16
De kinderlijke geest van Bas Haring	22
Publicaties	23
De Zijsprong van muzikwetenschapper Thom Kluck	24
Column: Bas Haring	24



Oproep aan de lezer: Jouw plek in Utrecht

Het studentenhuis dat jarenlang het centrum van de wereld was. Het bruggetje waar je je grote liefde hebt gekust. De kroeg die altijd weer te vroeg ging sluiten. De bibliotheek waar je een zomer lang aan je scriptie zat te zwoegen. Elke alumnus heeft wel een plek in Utrecht die voor eeuwig in zijn of haar geheugen staat gegrift. Illuster nodigt je uit om die te beschrijven met de anekdote die erbij hoort. De mooiste verhalen publiceren we in de volgende editie die geheel in het teken staat van de stad Utrecht. Stuur je bijdrage (maximaal 200 woorden) voor 6 januari a.s. naar illustrer.redactie@csc.uu.nl.

Jong en oud troffen elkaar in het Academiegebouw op de alumniborrel van 15 november. En ook de aansluitende oprichting van regionale alumninetwerken trok bezoekers van alle leeftijden. Tijdens een heus werkdiner werd er stevig gebrainstormd over wat die regionale alumninetwerken kunnen betekenen voor de Universiteit Utrecht.



'Ik wil iets met de universiteit, maar wat precies?'



Vertegenwoordigers uit de regio's Amsterdam, Rotterdam, Arnhem, Den Haag, Tilburg, Zwolle en het thuisfront Utrecht bijeen in het Academiegebouw

Vrijdagmiddag vijf uur. De Maskeradezaal in het geheel vernieuwde Academiegebouw ziet grijs van de oudere alumni. Mevrouw J. van Erkel (78), afgestudeerd in 1963 en oud-Unitaslid, scant de gastenlijst en ontdekt tot haar spijt geen enkele bekende. 'Ik houd nog altijd contact met de universiteit. Met Unitas heb ik een speciale band en van het U-fonds ben ik donor voor het leven.'

Na een uurtje – als rector-magnificus Gispén op een stoel klimt om de bezoekers toe te spreken – beginnen ook de jongere alumni binnen te druppelen. Dave Lamberti (27), afgestudeerd in 2000 als organisatiepsycholoog en baanzoekend, komt eens kijken of er iets te netwerken valt. 'Ik wil filosoferen met gelijkgezinden. Het is zo jammer dat dat ophoudt bij de buluitreiking. Je vergeet heel snel dat je een academische vorming hebt gehad.'

Zeven alumninetwerken in oprichting

Buurman

'Ik kwam mijn buurman hier tegen. Blijkt die ook op de Universiteit Utrecht gestudeerd te hebben. Mijn avond kan al niet meer stuk!', zegt Fred van Brussel (49), die hoopt dat er binnenkort weer een alumniborrel wordt georganiseerd. Van Brussel is van oorsprong Brabander, maar is na zijn rechtenstudie in Utrecht blijven hangen. 'Ik heb iets met die stad. Soms zijn we te bescheiden. We mogen best trots zijn op wat er is, zonder arrogant te worden. Utrecht verdient beter.' Die typische Utrechtse bescheidenheid komt later uitgebreid ter sprake tijdens het werkdiner dat volgt op de borrel. In de Kanunnikenzaal van de Faculty Club staan vijf tafels gedekt voor de zeven regionale alumninetwerken in oprichting. Vertegenwoordigers van de regio's Amsterdam, Rotterdam, Arnhem, Den Haag, Tilburg, Zwolle en het thuisfront Utrecht schuiven aan. Leneke Visser, directeur van het Universiteitsfonds, doet de aftrap. 'Een netwerk stelt op zich niks voor. Pas als je een boodschap hebt om erin te doen, heb je er iets aan. Daarom vraag ik u: wat is uw boodschap? Wat zou u willen met een regionaal netwerk? Hoe zou u actief willen raken? Waarom zit u hier?' 'Uit pure nostalgie', geeft Frans Driedonks (regio Den Haag) volmondig toe. Vijftientig jaar zat hij voor Shell in binnen- en buitenland. 'Nu ben ik weer langzaam aan het terugkomen. Ik heb binding met de Universiteit Utrecht, daar wil ik iets mee. Wat weet ik nog niet precies, maar ik

sta open voor alles.' Jan van Haaren (regio Tilburg): 'Dat warme gevoel is er wel, maar inhoudelijk zijn we niet voldoende op de hoogte. Als wij als ambassadeurs van de universiteit zouden moeten optreden, dan is ons nog veel onduidelijk.' Kees Ampt (regio Tilburg): 'Laten we capita selecta houden voor alumni, waarin iemand uit de praktijk vertelt over de laatste ontwikkelingen. Een soort bijles voor en door alumni.'

Bescheiden

Aan de hand van stellingen wordt verder gebrainstormd over de netwerken. Is de Universiteit Utrecht te bescheiden? De kopstukken van de universiteit kom je bijna nooit tegen in de media. Jan van Haaren: 'Dat klopt. In Tilburg, Groningen en Leiden staan ze veel eerder klaar als de media vragen om een bijdrage van deskundigen. Utrechtse hoogleraren moeten zich beter profileren.' 'Och', relateert leke Rozendaal uit de regio Zwolle, 'tv-kijkers onthouden toch niet dat die hoogleraar uit Utrecht komt. Alleen wij zien dat. Bovendien moet je niet nastreven in beeld te komen als je niks te melden hebt.' Bert Luijck hangt ook niet zo aan profilering in de media: 'De universiteit moet zich richten op de arbeidsmarkt, dat is veel belangrijker dan die media. Je moet erom bekend staan dat je goede studenten aflevert. Heb je een goede klinisch psycholoog nodig of een deskundige organisatiesocioloog? Dan moet je bij de Universiteit Utrecht zijn.'

[Leonie van den Schoor]

Volgende alumniborrel:

Datum: 7 februari 2003, alle alumni welkom!
Locatie: Academiegebouw/Faculty Club
Tijdstip: 17.00 – 19.00 uur
Spreker: Zie www.ufonds.uu.nl (vanaf 1-1-2003)

Vergadering voortrekkers regionale alumninetwerken:

Datum: 7 februari 2003
Locatie: Faculty Club
Tijdstip: 19.00 – 21.30 uur
Agenda: bespreking lezingen in de regio (najaar 2003); informatie over digitale alumni-almanak; informatie over programma U-dag.

Bent u geïnteresseerd in de regionale alumninetwerken, kijkt u dan op www.ufonds.uu.nl



Máxima op werkbezoek

Prinses Máxima bracht op 6 november een werkbezoek aan de Universiteit Utrecht. De universitaire top ontving Máxima op de Uithof. Na een snelle rondleiding volgde een bezoek aan het University College als voorbeeld van onderwijsvernieuwing. Tot slot sprak de prinses in het Academiegebouw met studenten en jonge wetenschappers.



Op de foto rechts van de prinses de decaan van het University College Hans Adriaansens. Helemaal rechts Willem Gispens, rector van de universiteit.



Dino-deskundige promoveert in de Senaatszaal

De veertienjarige Mark Vlug uit Utrecht is gepromoveerd op zijn grootste hobby: dinosaurussen. In het weekend van 2 en 3 november werd de heropening van het Academiegebouw gevierd met vijf hobby-promoties. Uit ruim tweehonderd aanmeldingen selecteerde een strenge commissie vijf hobby-promovendi. Naast dinosaurussen waren ook de geschiedenis van de Nederlandse ridderorden, bijnamen uit de Utrechtse volksbuurt Wijk C,

de wielrenner Fausto Coppi en de Utrechtse voetbalvereniging DOS onderwerp van academische discussie. De bul van de hobby-promovendi heeft overigens geen echte wetenschappelijke status.

Promotienieuws

Maandelijks promoveren aan de Universiteit Utrecht tientallen onderzoekers. Hieronder een aantal samenvattingen van nieuwswaardige dissertaties. Meer informatie over de promoties staat op: www.uu.nl/nieuws

Eiwitten

Jeroen Demmers ontwikkelde een methode om de eiwitten in de membraan van een cel te onderzoeken. Een gedetailleerd beeld van zulke eiwitten is van belang, omdat bijvoorbeeld de werking van veel geneesmiddelen is gebaseerd op een interactie met één van de vele verschillende eiwitten in de celmembraan. Demmers slaagde er in om met behulp van massaspectrometrie echte, in de natuur voorkomende membraaneiwitten te bestuderen. Hij ontdekte onder meer dat bepaalde aminozuren erg belangrijk zijn om membraaneiwitten stevig in de membraan te verankeren. Ook de membraanlipiden die het eiwit omringen, spelen waarschijnlijk een rol in het verankeren van de eiwitten in de membraan en daarmee wellicht ook in het functioneren van het eiwit zelf. Demmers promoveerde op 27 november aan de faculteit Scheikunde.

Ouderschap

Homo-stellen met kinderen moeten dezelfde rechten krijgen als het traditionele gezin. Dat stelt Annelies Henstra in haar proefschrift waarop ze op 9 oktober is gepromoveerd aan de faculteit Rechtsgeleerdheid. Zij stelt dat het ouderschapsrecht achter de feiten aanloopt. Volgens de promovenda is de traditionele definitie van ouderschap gebaseerd op natuurlijke afstamming en op sekseverschil. Het gaat uit van een heteropaar met een moeder die het kind gebaard heeft en een echtgenoot van wie vermoed wordt dat die de vader is. In tien procent van de gevallen is

dat echter niet het geval. Henstra stelt voor om de principes van natuurlijke afstamming gedeeltelijk los te laten in het afstammingsrecht.

Cowgirl

De hedendaagse digitale beeldcultuur is grillig, voortdurend in verandering en is daarmee een platform voor de moderne cultuur in beweging. Precies hetzelfde gold rond 1900 voor de filmcultuur. Nanna Verhoef leidt dit af uit haar analyse van films uit de periode 1895-1915. Ze heeft een corpus samengesteld van vroege westerns die fundamenteel verschillen van films uit het latere western-genre. Ze zijn gefragmenteerd van structuur, tonen non-fictie beelden van het 'moderne' Westen van 1900 en kennen hele andere helden: de heldhaftige cowgirl en de goede Indiaan. Verhoef is op 1 november gepromoveerd aan de faculteit Letteren.

Rijvaardigheid

Laboratoriumtesten die het effect van medicijnen op het rijgedrag voorspellen, schieten hopeloos te kort. Daarom moeten medicijnen in de praktijk worden getest. Dat stelt psycholoog Joris Verster naar aanleiding van zijn promotieonderzoek aan de faculteit Scheikunde. Verster's aanbevelingen zijn helder: 'Nu staat op veel bijsluiters 'Dit geneesmiddel kan het reactievermogen verminderen: denk aan autorijden, bedienen van machines, spelen op straat'. Vooral het woordje 'kan', is onduidelijk. Die waarschuwing moet dus veel duidelijker. Verder moeten nieuwe medicijnen standaard getest worden in een rijvaardigheidstest in het normale verkeer, dat staat het dichtst bij de werkelijkheid.'

Personalia

- **Prof. dr. Paul Schnabel** is door het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht per 1 december 2002 benoemd tot universiteitshoogleraar. Hij bekleedt deze positie naast zijn functie als directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau. Paul Schnabel is al sinds 1986 als hoogleraar verbonden aan de Universiteit Utrecht. Als universiteitshoogleraar krijgt hij alle academische vrijheid op het gebied van onderzoek en onderwijs. Paul Schnabel is – na prof.dr. Frits van Oostrom – de tweede universiteitshoogleraar in Utrecht.
- Fysisch geograaf **dr. Wladimir Bleuten** heeft een eredoctoraat gekregen van de Staatsuniversiteit Tomsk in Siberië. Bleuten kreeg het eredoctoraat vanwege zijn grote bijdrage aan de wetenschappelijke samenwerking op het gebied van de landschapsecologie, de eco-hydrologie, de milieukunde en de natuurbescherming tussen het Wetenschappelijk Onderzoeksinstituut voor Biologie en Biofysica van de Staatsuniversiteit Tomsk en de faculteit Ruimtelijke Wetenschappen.
- **Prof. mr. Ad Geelhoed** is benoemd tot lid van de Raad van Toezicht van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Geelhoed studeerde rechten in Utrecht. Hij is nu advocaat-generaal bij het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap in Luxemburg. Tevens bekleedt hij de leerstoel Recht van de beleidsintegratie in Europa bij de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Utrecht.
- **Dr. Inger Leemans** van de faculteit Letteren heeft van de Stichting Praemium Erasmianum een prijs gekregen voor haar proefschrift 'Het woord is aan de onderkant. Radicale ideeën in Nederlandse pornografische romans 1670-1700'. De stichting kent jaarlijks maximaal vijf prijzen toe aan uitmuntende dissertaties op het gebied van de geesteswetenschappen en de maatschappij- en gedragswetenschappen.
- **Prof. dr. ir. M.A. Viergever**, hoogleraar Beeldverwerking aan de faculteit Geneeskunde, heeft de jaarlijkse Catharijnenprijs gekregen. De prijs werd uitgereikt door HKH Prinses Margriet. Viergever kreeg de prijs voor zijn bijdrage aan nieuwe technieken op het gebied van röntgen- en scanonderzoeken.
- **Prof. dr. Ronald Plasterk**, hoogleraar ontwikkelingsgenetica en directeur van het Utrechtse Hubrecht-laboratorium is de winnaar van de eerste EMBO (European Molecular Biology Organization) Award for Communication in the Life Sciences. Plasterk krijgt de prijs omdat hij veelvuldig én bevlogen communiceert over wetenschap naar een breed publiek.

Kort

Digitaal

Met ingang van oktober beschikken alle studenten van de Universiteit Utrecht over een digitale werkplek. Ongeacht plaats of tijd hebben de studenten toegang tot een elektronische agenda, een mailbox en kunnen ze een digitaal portfolio opbouwen. De nieuwe service is versneld gerealiseerd ten behoeve van de invoering van het bachelor-master onderwijs systeem.

Gedragscode

De faculteit Natuur-en Sterrenkunde wil volgend collegejaar een gedragscode voor haar studenten en medewerkers invoeren. Op Amerikaanse universiteiten is een 'code of honor' de normaalste zaak van de wereld, maar in Utrecht zou een dergelijke code een primeur zijn.

Door de gedragscode te ondertekenen, verklaren studenten en medewerkers de regels van de faculteit te kennen. Deze regels zijn overigens niet nieuw, want regels over computergebruik en fraude zijn nu al opgenomen in het ICT- en Onderwijsreglement.

Geowetenschappen

Vier Utrechtse faculteiten en het Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen hebben een convenant gesloten om delen van hun onderzoek onder te brengen in een Utrechts Centrum voor Geowetenschappen. Naast onderzoekers van Aardwetenschappen en Ruimtelijke Wetenschappen zullen ook wetenschappers van het Instituut voor Marien en Atmosferisch Onderzoek en van Paleobotanie deel gaan uitmaken van het Centrum. Eén van de speerpunten van het centrum wordt het onderzoek op het relatief nieuwe terrein van de biogeologie. Biogeologen verdiepen zich in de manier waarop het leven op aarde zich in de loop van de aardse geschiedenis heeft ontwikkeld en gereageerd heeft op veranderingen in klimaat en milieu.

Proteomics

De Utrechtse hoogleraar Albert Heck heeft een nationaal programma voor proteomics opgesteld. Heck maakte het programma in opdracht van het Nationaal Regie Orgaan Genomics. Dit orgaan verdeelt namens de overheid ca. 200 miljoen Euro om het Nederlandse genomics onderzoek op wereldniveau te brengen. Het programma van Heck gaat de regie voeren over het Nederlandse proteomicsonderzoek. Daarnaast zal Heck nieuwe technologieën ontwikkelen.



Onderwijsruimte in het onderkomen van B&O in de Bijlhouwerstraat

Bestuurs- & Organisatiewetenschap is succesnummer

De opleiding bestuurs- en organisatiewetenschap (B&O) heeft in de Elsevier-enquete van dit jaar de grootste klapper gemaakt. Zowel bij de hoogleraren als bij de studenten wordt de opleiding enorm geprezen.

Van zes met stip naar één. In een jaar tijd wist de Utrechtse opleiding B&O Nederlandse bestuurskundigen te overtuigen van haar kwaliteiten. Geholpen door een numerus fixus, een vernieuwende praktijkgerichte didactiek en een prachtig eigen pand bij het Ledig Erf lijkt de opleiding één van de paradepaardjes van de universiteit te worden. B&O is een van totaal acht Utrechtse opleidingen die door hoogleraren in Nederland als beste in het land werden aangemerkt.

Ook in het onderzoek naar de tevredenheid van de studenten scoort B&O hoog. De oordelen van ondervraagde tweedejaars leiden tot een gemiddeld rapportcijfer van een 7,5, een half punt hoger dan de concurrerende Rotterdamse opleiding bestuurskunde die tot nu als beste bestuurskunde-opleiding te boek staat. B&O-studenten geven onder meer een 9 voor de computerfaciliteiten.

[XB]

'Wij doen niet aan liefdadigheid'

Het Prins Claus Fonds staat voor het doorbreken van tradities en het stimuleren van culturele veranderingen. Het intellectuele debat over waarden en normen wordt daarbij niet geschuwd. Directeur Els van der Plas: 'Die Sahel opera gaat er komen!'

Prins Claus zei het al: Mensen worden niet ontwikkeld, ze ontwikkelen zichzelf. Deze uitspraak is de kurk waarop het Prins Claus Fonds drijft. Waar in niet-westerse culturen ontwikkelingen worden tegengehouden en zelfs verboden door sociaal-culturele belemmeringen, zoekt het Fonds naar wegen om kunstenaars en vrije denkers toch de ruimte te geven voor hun artistieke uitingen. 'Het zijn vaak unieke samenwerkingsverbanden met uitzonderlijke creatieve geesten', aldus Els van der Plas (42).

Het Fonds werkt in Afrika, Azië, Latijns-Amerika en de Caraïben samen met beeldend kunstenaars, theatermakers, schrijvers en muzikanten die vernieuwend en taboedoorbrekend zijn. Het ondersteunt organisaties die bijdragen aan het wereldwijde interculturele debat. 'Daarin ligt het verschil met de traditionele ontwikkelingshulp: wij zijn geen liefdadigheidsinstelling, het Fonds gaat relaties aan op basis van gelijkwaardigheid. Als wij geld geven aan een toneelgezelschap of een videokunstenaar, doen we dat uit waardering en vragen we er ook iets voor terug in de vorm van een artikel of een samenwerkingsproject. Het Prins Claus Fonds verschaft zijn partners een internationaal podium.'

Inspiratie

Els van der Plas studeerde van 1980 tot 1986 kunstgeschiedenis en muziekwetenschappen in Utrecht. Daarnaast volgde zij in Amsterdam de studie esthetica. 'Ik vond mijn studies erg inspirerend, niet in de laatste plaats dankzij de interessante docenten kunstgeschiedenis Carel Blotkam, Evert van Uitert en Adri Martes.' Wel was zij destijds teleurgesteld over de opheffing van de niet-westerse kunststriving. 'Kunstgeschiedenis was vooral gericht op westerse geschiedenis, de rest werd niet opgenomen in het curriculum.'

Ze maakte zich het onderwerp zelf eigen en kreeg een aanbod om te promoveren. 'Toen had ik daar geen tijd voor en

nog steeds niet eigenlijk, maar wie weet komt het er ooit nog van.' De gedreven alumna richtte na haar afstuderen de Gate Foundation op, heeft verschillende publicaties op haar naam staan en solliciteerde zes jaar geleden op haar huidige baan.

Een internationaal platform voor vrije denkers

Bij het bureau van het Prins Claus Fonds werken 10 mensen, er is een bestuur dat de eindverantwoordelijkheid draagt voor het budget. Inmiddels is dit uitgegroeid tot 8,5 miljoen gulden, waarvan 1 miljoen afkomstig uit de Postcode Loterij. '80% daarvan gaat naar projecten, 20% besteden we aan overhead', verklaart Els. 'Ondanks onze grote ambities, houden we de organisatie graag klein en flexibel, dat voorkomt bureaucratie.'

Cultuur en politiek

Hoewel het Prins Claus Fonds wordt gefinancierd door het ministerie van Buitenlandse Zaken, staat onafhankelijkheid voorop. Een van de meest sprekende voorbeelden van politieke eigenzinnigheid is de toekenning van de Prins Claus Prijs in 1999 aan het televisiestation Al-Jazeera. 'Politiek lag dat gevoelig. Achteraf is gebleken dat we een uitstekende keuze hebben gemaakt, maar op het moment van de prijsuitreiking was Al-Jazeera in het westen grotendeels onbekend.'

Els van der Plas. 'We hanteren een brede definitie voor het begrip cultuur: het is het geheel van ideeën en idealen in een samenleving en de wijze waarop mensen daar vorm aan geven. In taal, in kunstzinnige uitingen, in waarden en

normen... kortom, al die eigenschappen waaraan mensen hun identiteit ontlelen.'

Misschien wat vaag zo'n definitie, geeft Els van der Plas toe. Maar hij biedt wel perspectief op onverwachte vergezichten. Zoals het idee van de onlangs overleden Prins Claus om een Sahel opera uit te laten voeren. 'Inderdaad, een heel ambitieus initiatief dat er wat mij betreft gaat komen. De prins wilde dat graag: een Brechtiaanse opera gebaseerd op het onderwerp ontwikkelingssamenwerking, uitgevoerd in sub-saharisch Afrika. Een eerste stap is de organisatie van een workshop in Senegal met musici en organisatoren over de haalbaarheid en invulling.'

Ontwikkeling & respect

Ze filosofeert over andere projecten. 'Ik wil dat het Fonds ooit iets gaat doen met mensen in vluchtelingenkampen. Sinds 1975 bestaat er een kamp in Algerije dat uitgegroeid is tot een stad. Ik vraag me af wat daar op cultureel gebied gebeurt. Maar ook dichterbij huis, het internationale Criminal Court hier in Den Haag. Daar hoor je weinig over terwijl er complexe vragen spelen over waarden en normen en de universele rechten van de mens. Ook het intellectuele debat daarover gaat het Fonds graag aan.'

[Rozemarijn van Harderwijk]

Prins Claus Fonds

Het Prins Claus Fonds werd op 6 september 1996 door het kabinet aangeboden aan Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Claus. Naast de jaarlijkse prijsuitreiking steunt het Fonds vele culturele initiatieven en activiteiten in Azië, het Caraïbisch gebied, Latijns Amerika en Afrika. De uitreiking van de Prins Claus Prijzen 2002 vindt plaats op 11 december in de Ridderzaal te Den Haag. Voor meer informatie: www.princeclausfund.nl



Oude tijden herleefden dit najaar op het Amsterdamse Museumplein. Achtduizend protesterende studenten en een staatssecretaris die met tomaten werd bekogeld. Ook de Utrechtse studenten betoogden tegen de bezuinigingen, met de sympathie van het college van bestuur. Al een week later kwamen er gunstige berichten uit Den Haag. Toch blijven de financiële vooruitzichten voor de Universiteit Utrecht zeer somber, met name door de torenhoge huisvestingslasten.

De universitaire begroting staat onder druk

Aanleiding voor de actie van 12 november was de bezuiniging die het kabinet-Balkenende deze zomer in zijn strategisch akkoord had opgenomen. De komende vier jaar moeten universiteiten en hogescholen in totaal 358 miljoen euro inleveren. Voor Utrecht houdt een en ander een aanslag in die oploopt van 3,5 miljoen in 2003 tot 14 miljoen in 2006, ofwel zo'n vijf procent van de begroting. Al bij de opening van het academisch jaar hekelde collegevoorzitter Veldhuis niet alleen de maatregel maar ook de term efficiency-korting die hij misleidend en beledigend noemde. De boosheid van de studenten en de ruime sympathie die zij van hun besturen kregen, maakten eens te meer duidelijk hoezeer de universiteiten zich tekort gedaan voelen.

Al één week later deden regeringspartijen water bij de wijn. Of het studentenprotest er iets mee te maken heeft, zal altijd onduidelijk blijven. Eerst zegde minister Van der Hoeven de universiteiten 35 miljoen euro toe om de ernstigste knelpunten op het gebied van hun huisvesting op te lossen, kort daarna ondertekende het CDA zelfs een motie om de volledige bezuiniging ongedaan te maken.

Molensteen

Hoewel dat Haagse nieuws ook in Utrecht voor opluchting zorgde, had collegelid Wim Kardux in zijn tegelijkertijd gepresenteerde meerjarenbegroting geen opwekkend nieuws voor de universitaire gemeenschap. Want meer nog dan de aangekondigde bezuinigingen blijken de torenhoge huisvestingslasten als een molensteen op de exploitatie van de Universiteit Utrecht te drukken.

Het in stand houden van het universitaire gebouwenbezit blijkt zoveel duurder dan verwacht, dat het college van bestuur zich gedwongen ziet om faculteiten en diensten een korting op te leggen die in 2007 op jaarbasis bijna dertig miljoen euro moet opleveren. De diensten hebben tegen die tijd bijna twintig procent minder te verteren dan op dit moment, de faculteiten ongeveer tien. En dan nog zal de begroting naar verwachting niet sluitend zijn. 'Ik zie het somber in', zegt Kardux. 'Ik heb er de afgelopen maanden steeds op gehamerd dat de bezuinigingen ons denken niet moeten gaan beheersen. We zijn een vooraanstaande universiteit op het gebied van onderwijs en onderzoek en de grote uitdaging is en blijft om onze positie verder te verbeteren. Maar zoveel financiële druk maakt de zaak er niet gemakkelijker op.'

Hoe komt het dat de huisvestingskosten dit jaar opeens zo enorm veel hoger bleken dan verwacht?

Kardux: 'We wisten al lang dat we in 1995 van de overheid te weinig geld mee hadden gekregen om ons gebouwenbestand op peil te houden, maar in het begin is dat probleem onder invloed van de economische voorspoed misschien wat te licht opgevat. Nu het tij keert, is het pas

Foto: Evelynne Jaco



Utrechtse studenten bereiden zich voor om op 12 november te demonstreren tegen de onderwijsbezuinigingen.

echt in zijn volle omvang duidelijk geworden. Veel gebouwen in de Uithof zijn zo'n dertig, veertig jaar oud en dringend aan renovatie toe. Die is extra duur door de verscherpte eisen op het gebied van arbeidsomstandigheden, milieu en veiligheid.

Veel gebouwen in de Uithof zijn dringend aan renovatie toe.

Kunnen we nog meer tegenvallers verwachten?

'Ik denk het niet, want de cijfers die we nu presenteren zijn gebaseerd op een veel diepgaander analyse dan ooit eerder is uitgevoerd. We weten vrij exact wat ons gebouwenbezit ons de komende jaren aan onderhoud gaat kosten, namelijk zo'n zeventig miljoen euro per jaar. Bovendien denk ik niet dat de arbo- en milieu-eisen de komende jaren nog

verder zullen worden aangescherpt, dus ook op dat punt verwacht ik geen verrassingen.'

Er lijkt enige reden voor optimisme nu het ministerie 35 miljoen euro extra heeft uitgetrokken om de ergste huisvestingsnood te lenigen.

'Als dat geld eerlijk over de universiteiten wordt verdeeld, dan is dat een aardig begin. Maar dan moet het ook echt naar alle universiteiten gaan. Ik ben bang, dat dat niet zal gebeuren. We krijgen steeds meer signalen dat de minister het geld wil uitgeven op basis van ingediende projecten. Vroeger was dat gebruikelijk, met als gevolg dat wie het hardst riep, het meest kreeg. Wij waren heel blij dat we van die wedloop af waren. Die roept alleen maar meer bureaucratie op, terwijl staatssecretaris Nijs juist had beloofd om de bureaucratie terug te dringen. Ik zou het ernstig betrouwen als de minister de klok in dit opzicht terug zou draaien.'

[Erik Hardeman]

Centrum voor Conflictstudies doet onderzoek ten bate van de wereldvrede



De onderschatting van het

September 2001: De VN vredesmacht voert een patrouille uit in de straten van Koidu, Sierra Leone. Bijzonder hoogleraar Frerks constateert dat dergelijke interventies vaak mislukken.

Een eenzijdige militaire aanpak van conflicten vertroebelt de werkelijke aard van de problemen, zegt de kersverse hoogleraar conflictstudies Georg Frerks. Helaas constateert hij een toenemende neiging tot militaire oplossingen; meer inzicht in de aard van conflicten kan veel menselijke ellende en kapitaalvernietiging voorkomen. Op 21 oktober jongstleden aanvaardde Frerks zijn ambt als bijzonder hoogleraar Conflictpreventie en -beheersing aan het Centrum voor Conflictstudies van de Universiteit Utrecht.



Georg Frerks

Volgens de onlangs gepubliceerde World Conflicts and Human Rights Map zijn in 2001 wereldwijd 140 ernstige conflicten uitgevochten. Hieronder zijn bloedige oorlogen, maar ook minder intense conflicten, waarbij 'slechts' 100 tot 1000 doden zijn gevallen. Daarnaast waren er nog 334 spanningshaarden, die gemakkelijk tot een ernstig conflict zouden kunnen uitgroeien. Een verbijsterend aantal. Hoe ontstaan deze conflicten? Wie zijn er bij betrokken? En wat kunnen we er aan doen?

conflict

'Contemporary conflicts are not merely complex, they are messy', citeert Frerks en dat wordt volgens hem danig onderschat. 'De conflicten waar we het nu over hebben zijn heel anders van aard dan de klassieke oorlog tussen twee landen', constateert Frerks. 'Politieke, etnische en sociale problemen lopen vaak door elkaar heen en op het eerste gezicht binnenlandse conflicten blijken tal van internationale dimensies te hebben. Toch hebben wij de neiging conflicten te reduceren tot een enkele oorzaak en eenzijdige militaire 'oplossingen' aan te dragen. Of ze te zien als een tijdelijk probleem, als een onderbreking van de normale situatie. Wat natuurlijk niet zo is. Conflicten broeien ook in vreedstijd, net zoals in tijden van oorlog niet iedereen in conflict is: normaliteit en wanorde gaan in oorlog vaak samen. Conflicten eindigen evenmin met een vredesverdrag. Maar wat gebeurt steeds weer in de praktijk? Dan is dat vredesakkoord gesloten, zorgen we dat er verkiezingen komen, sturen we nog een paar waarnemers, vlaggetje erbij, en door naar het volgende conflict. Terwijl we op dat moment eigenlijk ook allerlei dingen hadden moeten doen om die vrede te schragen.'

Preventie

Tot de belangrijkste opdrachten van het Utrechtse Centrum behoort het ontwarren en verklaren van de hedendaagse conflicten en te kijken wat er aan kan worden gedaan. Het centrum werd drie jaar geleden op initiatief van Rechtsgeleerdheid, Letteren en Sociale Wetenschappen opgezet. Binnen deze faculteiten bestond al veel expertise over het onderwerp en het idee was om deze expertise te bundelen en verder uit te bouwen. Het college van bestuur van de universiteit en het Europese Centrum voor Conflictpreventie, een internationaal vredesplatform dat in Utrecht is

gevestigd, stimuleerden het initiatief. Hoogleraar geschiedenis van de internationale betrekkingen Duco Hellema werd de eerste directeur. Met zijn collega's Jolle Demmers en Chris van der Borgh stelde hij een onderwijsprogramma samen dat zich meteen in een grote belangstelling mocht verheugen. Het eerste cursusjaar meldden zich 200 studenten en inmiddels worden acht verschillende cursussen gegeven, die vooral als bijvak worden gevolgd. In 2004 zal een internationale masters-opleiding Conflict Studies and Human Rights van start gaan.

Het wetenschappelijke onderzoek vormt de andere poot van het centrum. Aan de nieuwe hoogleraar Frerks de taak om aan dat onderzoek verder richting te geven. Een taak die hij graag op zich neemt, want volgens Frerks wordt er nog veel te weinig wetenschappelijk onderzoek op dit terrein gedaan. De meeste mensen die zich in de praktijk met hedendaagse conflicten bezig houden, blijken de complexiteit ervan niet te doorgronden. Conflictpreventie blijft daardoor vaak inefficiënt of zelfs achterwege.

Georg Frerks:

'Normaliteit en wanorde gaan in oorlog vaak samen'

Koude Oorlog

De wetenschappelijke interesse voor gewelddadige conflicten is opmerkelijk genoeg nog jong. Tot voor kort stond dit soort onderzoek, zoals de polemologie, vrijwel volledig in het teken van de Koude Oorlog. De hedendaagse conflicten zijn van een heel andere aard en krijgen pas de laatste tien jaar meer aandacht. 'Tot 1990 was men heel erg met de oost-westverhoudingen bezig, met de supermogendheden', vertelt Frerks. 'Dat wil niet zeggen dat die andere conflicten er niet waren, maar ze kregen gewoon minder aandacht. Aan de andere kant wordt wel beweerde dat het wegvallen van het klassieke machtsevenwicht het ontstaan van de hedendaagse conflicten juist in de hand heeft gewerkt. Daarbij komt dat we de afgelopen jaren ook enkele schrikbarende voorbeelden hebben gezien van

genocide, denk aan Rwanda en aan de Balkan. Daardoor is er een groeiende behoefte ontstaan om die conflicten beter te begrijpen en er ook wat aan te doen. Feit is dat ze pas de laatste jaren op de agenda's zijn gekomen. Naast de traditionele ontwikkelingssamenwerking is een hele 'bedrijfstak' van conflictbemoedienissen ontstaan, via de VN en allerlei internationale organisaties en vredesoperaties. Tegelijk groeide ook de behoefte aan een wetenschappelijk instituut dat deze materie meer stelselmatig aanpakt en in onderwijs en onderzoek vertaalt. De oprichting van het Centrum voor Conflictstudies past in deze ontwikkeling.'

Clingendael

Maar wordt er al niet heel veel onderzoek gedaan op dit gebied? Neem Clingendael, het sociaal-wetenschappelijk onderzoek in derde-wereldlanden, de kennis bij de vele wereldwijd opererende hulp- en ontwikkelingsorganisaties. Waar ligt in dit veld de waarde van het Centrum voor Conflictstudies? 'Natuurlijk is er al het een en ander', beaamt Frerks. 'Een deel van onze taak is om die kennis te inventariseren en te systematiseren en beschikbaar te maken voor het onderwijs. De al genoemde masters-opleiding is de enige in zijn soort in Nederland. Daarnaast wordt het meeste onderzoek gedaan vanuit een bepaalde focus, vanuit een belang, en dat heeft zijn beperkingen. Blijkbaar weten we niet genoeg. We kunnen toch zelf constateren dat heel veel interventies in conflicten zijn mislukt of uitgebleven? Somalië, Rwanda, Afghanistan, Liberia, Sierra Leone, Angola, Soedan, en ga zo maar door. Waarom is dat zo? Daar zou je dus meer systematisch naar moeten kijken.' Frerks constateert een grote kloof tussen theorie en praktijk: 'Hedendaagse conflicten zijn complex. Maar de praktijk kan niet met complexe boodschappen omgaan. De beleidspraktijk trekt haar eigen lijnen: je kunt dus wel een mooi verhaal houden, maar we zien nog te vaak dat het toch mis gaat. Hoe is dat mogelijk? Ik vind dat we als onderzoeksinstituut niet alleen de beschikbare kennis op een rijtje moeten zetten, maar goed moeten kijken naar waarom het zo vaak fout gaat. Beleidskritisch onderzoek, op dat terrein kan de wetenschap een belangrijke bijdrage leveren. Want mensen die zelf verantwoordelijk dragen voor het beleid zijn daarvoor niet de meest aangewezen personen.'

[Kees Volkers]

Prof. dr. ir. Georg Erwin Frerks (1954) studeerde rurale ontwikkelingssociologie in Wageningen. Zijn promotieonderzoek verrichtte hij in Sri Lanka. Hij werkte als docent in Wageningen en daarna bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Hiervoor verbleef hij langere tijd in Pakistan en deed onderzoek in Somalië en Bolivia. Hij was secretaris voor de Nationale Adviesraad voor Ontwikkelingssamenwerking en inspecteur voor de Inspectie Ontwikkelingssamenwerking en Beleidsevaluatie. In 1996 werd hij benoemd als bijzonder hoogleraar Rampenstudies in Wageningen. Momenteel is hij tevens hoofd van de Conflict Research-unit van het Instituut Clingendael.



De leermeester
Een afgestudeerde over een docent die haar bijzonder inspireerde



Mensen vonden hem raar



Foto: Iwan Pei

Streng? Nou nee. 'Bij streng stel ik me toch iets anders voor.' Ria Rosinga (48) koestert vooral warme herinneringen aan haar leermeester Mike Routh. 'Anderen hebben hem misschien gezien als streng, maar ik zag hem toch vooral als een verlegen, maar uiterst bevlogen mens.'

De Amerikaan Mike Routh was in de jaren zeventig en het begin van de jaren tachtig docent literatuurgeschiedenis aan het Engels instituut van de Utrechtse Universiteit. Ria Rosinga leerde hem kennen toen zij als studente van de nieuwe lerarenopleiding begon aan een universitaire opleiding. 'Maar eigenlijk leerden we hem daarvoor al kennen. Zijn reputatie snelde hem vooruit. Andere studenten vertelden over hun ervaringen. Hij zou slechte hoorcolleges geven en zijn cijfers voor de tentamens zouden steevast te laag zijn.'

Rosinga leerde Mike Routh echter anders kennen. 'Misschien kwam het doordat ik al wat meer afstand had tot het facultaire leven omdat ik al een baan had in het volwassenonderwijs, maar op mij maakte hij een veel betere indruk.' Natuurlijk, de berichten over zijn beroerde hoorcolleges bleken juist. 'In zo'n grote collegezaal kwam hij niet echt tot zijn recht. Was hij totaal verloren. Hij was er te verlegen voor. Zijn sterke punten kwamen met name bij de werkcolleges naar voren. Hij kon je enorm stimuleren. Als hij een vraag aan je stelde en je wist zo één, twee, drie het antwoord niet, ging hij niet, zoals anderen, verder met de volgende, maar bleef hij heel geduldig wachten tot er iets uit je kwam. Anderen vonden dat vreselijk. En dat was het ook. Zo'n zware stilte is niet echt prettig, maar hierdoor wist hij je wel aan te zetten tot goed nadenken.'

'Zo kon hij bijvoorbeeld op de eerste bijeenkomst al vragen wat wij van het studieboek vonden. Niemand kon daar natuurlijk een zinnig woord over zeggen. En hij bleef wachten. Tot hij suggereerde dat we eens goed naar de introductie en de inhoudsopgave moesten kijken. Zo eenvoudig,

maar ook zo scherp opgemerkt. De meeste studenten vergeten dit vaak. Maar door Mike Routh werd je gedwongen tot nauwkeurigheid.'

Meer nog dan in de werkcolleges, was Routh op dreef in privé-bijeenkomsten. 'Mensen vonden hem raar. Hij bakte macrobiotische koeken voor een groene winkel aan de Springweg. Dat was helemaal raar. Hij droeg meestal vrijetijdskleding. Hij kon rustig in een korte rode broek en een gestreept T-shirt college geven. Voor hem waren uiterlijkheden duidelijk minder belangrijk. Hij was vooral geïnteresseerd in het vak en in de mens achter de student. Hij was deskundig en bevlogen. Dat sprak mij aan. En zoals hij tentamens nakeek. Hij corrigeerde heel nauwkeurig met potlood. Gaf suggesties voor verdere analyse, verwees naar andere informatiebronnen, controleerde het taalgebruik. Hieruit bleek zijn betrokkenheid en interesse. Bij andere docenten schortte het daar nog wel eens aan.'

'Mike Routh kon sociaal onhandig zijn. Maar dat was juist zijn charme.'

Ria Rosinga ging na haar studie les geven in het Volwassen Onderwijs en werd enkele jaren daarna docent Engels op de Nationale Hogeschool voor Toerisme en Verkeer in Breda. Wat nam ze mee van de ervaringen met Mike Routh? 'Ik heb van hem geleerd hoe belangrijk de aandacht voor de persoon is. En natuurlijk het belang van inspiratie

en bevlogenheid. Als docent ben ik wel veel communicatiever in mijn benadering van de studenten.'

In 1983, tijdens het schrijven van haar afstudeerscriptie over de Victoriaanse romans *Tess of the d'Urbervilles* en *Jude the Obscure* van Thomas Hardy, een door beiden gedeelde passie, braken slechte tijden aan voor Mike Routh. 'Op de precieze details kan ik niet ingaan, omdat die me voor een groot deel ontgaan zijn, maar er was zware kritiek op zijn functioneren, wat uiteindelijk ook tot een rechtszaak leidde. Ik werkte overdag en had het 's avonds druk met mijn scriptie, zodat veel me is ontgaan, maar het was een heel vervelende periode voor hem. Zoveel weet ik wel.' Ria Rosinga werkt inmiddels als journalist en communicatietrainer, en heeft daarnaast een eigen tv-programma bij de regionale omroep in Hilversum. Haar oude docent verloor ze uit het oog. 'Tot ik enkele jaren geleden wat ging experimenteren met zoekprogramma's op internet. Mijn man suggereerde dat ik de naam Mike Routh maar eens moest intypen. We vonden niets, maar in dezelfde week hoorde ik van vrienden dat hij kort daarvoor was verongelukt. Dat was toch bizar.'

[Wijbrand Schaap]

Oproep aan de lezer

Heeft u een suggestie voor de Sprong, de Bijeenkomst of de Leermeester?

Schrijf naar de redactie van Illuster: Postbus 80125, 3508 TC Utrecht, e-mail: illustrer.redactie@csc.uu.nl

Cora de Haas moet er niet aan denken tussen de Brabantse varkens te werken.



De sprong
Afgestudeerd, en dan?

Koeien ruiken lekker

Het romantische beeld van een dierenarts klopt.

Althans, in het geval van Cora de Haas (25), net afgestudeerd in de diergeneeskunde.

Lekker een beetje rondrijden van boer naar boer op het Overijsselse platteland en koeien, paarden en varkens behandelen. 'Ik praat graag met boeren over een gezonde bedrijfsvoering.'

De nachtdienst was dit keer erg rustig. Alleen vanochtend vroeg moest ze even gaan kijken naar een zieke koe die net had gekalft. Het dier kon niet meer overeind komen. Een duidelijk geval van kalkgebrek, constateerde Cora de Haas, en legde een infuus aan. 'Die is binnen een uur weer op de been.'

Inmiddels is het acht uur en zit ze op de praktijk in het Overijsselse Raalte aan de ontbijtboterhammen. 'Die had ik voor de zekerheid al gesmeerd, want ik dacht wel dat ik na die visite niet meer naar huis zou kunnen.' Op 6 september van dit jaar studeerde Cora de Haas af, twee dagen eerder, op 4 september was ze al begonnen aan haar eerste baan. Samen met elf andere dierenartsen bemenst ze het diergeneeskundig centrum Midden-Salland. De overgang was groot: van stad naar platteland, van studentenflat naar een sfeervol boerderijtje. 'Gelukkig hebben de boeren hier geen moeite met een vrouwelijke dierenarts, dat zijn ze gewend omdat er op het centrum al twee vrouwen werken. Tijdens mijn studie kreeg ik wel nog vaak commentaar: is dit werk niet te zwaar voor je?'



Foto: War Piel

Nieuwsgierig

Voor Cora was het vak van dierenarts geen kleine meisjesdroom. 'Als kind wilde ik juf worden, net zoals mijn moeder. Maar dat veranderde toen ik opgroeide. We woonden op het platteland van Friesland en ik zat veel op de boerderij van de burens. Daar hielp ik met melken, voeren en stallen schoonmaken. Op mijn zestiende ontstond het idee om dierenarts te worden.'

Het gaat haar niet alléén om de gezondheid van de dieren, ze kijkt ook naar het economische aspect van de veehouderij. 'Ik wil een veehouder helpen bij een betere bedrijfsvoering. Ik geef graag advies over hoe hij bepaalde ziektes kan

onderdrukken en zo de melkproductie kan laten stijgen.' Het liefst gaat ze om met rundvee. 'Koeien zijn gewoon mooi. Ze zijn altijd nieuwsgierig, zeker als kalf. Omdat ik ermee ben opgegroeid, ben ik er heel vertrouwd mee. Hun gedrag is voor mij goed voorspelbaar.' Ze moet er niet aan denken om in Brabant tussen de varkens te werken, zoals sommigen van haar oud-studiegenoten nu doen. 'Die moeten soms wel 2500 varkens op een dag inenten tegen dierziektes. Dan sta je de hele dag te prikken. Het zou mijn hobby niet wezen. Bovendien stinkt het ontzettend in een varkensstal. Koeien ruiken tenminste lekker.'

[Leonie van den Schoor]



De bijeenkomst
Contacten tussen oud-studenten



Foto: War Piel

Woensdag is de vaste repetitieavond van het Orkest van Utrecht

Klassiek tussen de klimrekken

In een ontspannen sfeer serieus met muziek bezig zijn. Dat typeert de wekelijkse repetitieavonden van het Orkest van Utrecht. Elke woensdagavond verzamelen de leden van het amateur symfonie orkest zich in een gymzaal waar ze tussen de basketbalnetten en klimrekken klassiek-romantische melodieën laten opstijgen.

Het overgrote deel van de 35 orkestleden van het Orkest van Utrecht (OvU) bestaat uit Utrechtse alumni. De meesten zaten ooit in een van de twee Utrechtse studentenorkesten USKO en USC. Bij hun afstuderen werden ze geacht eruit te stappen. 'Dan val je in een zwart gat', weet Ernestine Elkenbracht, voorzitter van het OvU. 'Om dat op te vullen is negen jaar geleden het OvU opgericht.'

Op het repertoire staan bij voorkeur romantische werken van Schubert en Beethoven. 'Dat is melodieus en de mensen vinden het lekker spelen. Je kunt de muziklijn makkelijker volgen en je hebt sneller in de gaten hoe een stuk in elkaar zit. Bovendien is het gewoon leuk om met z'n allen tegelijk te spelen.' Toen de dirigent anderhalf jaar geleden een niet zo toegankelijke symfonie van Sibelius op het programma

zette, viel dat niet bij iedereen in de smaak. 'Tijdens de eerste repetities was het echt doorbijten. Dat heeft bijna een scheuring in het OvU teweeg gebracht.'

Grote drijfveer voor de wekelijkse repetitieavonden zijn de concerten waar naartoe wordt gewerkt. Soms huren ze daarvoor een jonge professionele solist in. 'Dat is zo inspirerend om mee samen te spelen. Het sleept je meteen naar een hoger niveau, alsof je vleugels krijgt.'

[Leonie van den Schoor]

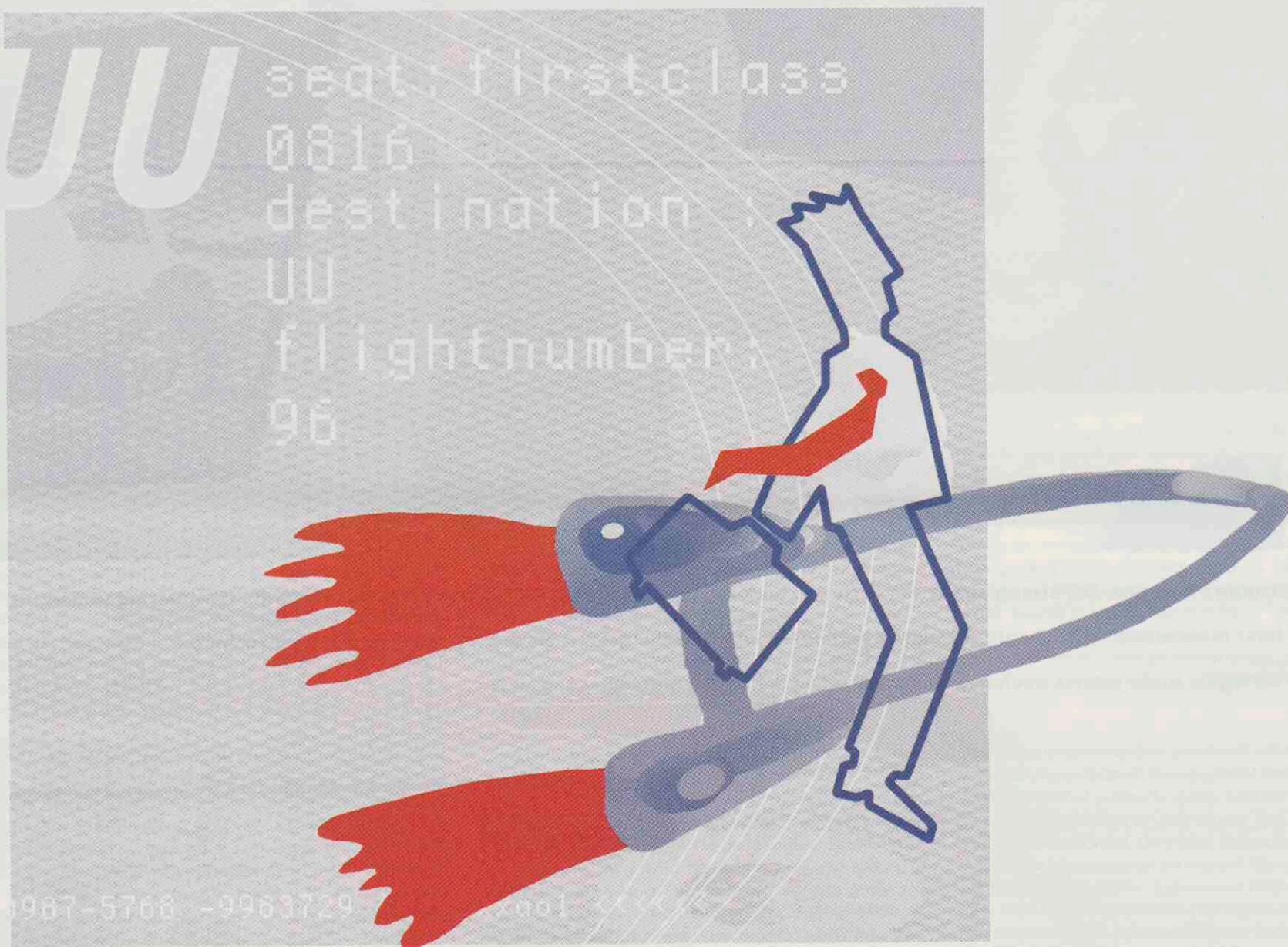
Het OvU geeft op zondag 15 december om 15.00 uur een concert in de Dominicuskerk, Palestrinastraat 1 in Utrecht. Op het programma staan werken van Mendelssohn, Dvorak, Tchaikovsky en Schubert. Entree: €8,-.

Het OvU kan nog leden gebruiken. Vooral strijkers zijn hard nodig. Je hoeft geen alumnus van de Universiteit Utrecht te zijn, iedereen is welkom. Voor info kun je bellen met Ernestine Elkenbracht, tel (030) 2369690. Of kijk op www.come.to/ovu.

Beroep: internationaal ondernemer

Vier bestuurders van internationale ondernemingen, allen alumni van de Universiteit Utrecht, geven hun mening over academische vorming en vertellen wat zij van jonge academici verwachten. Als die zich tenminste aandienen, want er is een zorgelijk tekort aan bèta's. 'De belangrijkste eis die DSM stelt aan academici, is dat ze er zijn,' zegt Feike Sijbesma.

Illustratie: Berndt Rugest



'Ik ben bereid bij te dragen aan de academische vorming van Utrechtse studenten'



Gerlach Cerfontaine is sinds 1998 president directeur van Schiphol BV. In 1972 studeerde Cerfontaine af in de geneeskunde; hij was lid van Veritas.

'Als bestuursvoorzitter van het Universitair Medisch Centrum Utrecht heb ik met de Universiteit Utrecht altijd een intensieve relatie gehad. Ik werkte nauw samen met collegevoorzitter Veldhuis en met Gispén, de huidige rector magnificus, die jarenlang in ons ziekenhuisbestuur zat. Ik zal nooit vergeten dat ik in mijn UMC-tijd in Bologna was. Daar zag ik de beroemde filmregisseur Bertolucci debatteren met studenten over de Italiaanse samenleving. Zulke debatten zouden hoogleraren meer moeten aangaan met studenten, gezien de antwoorden die we moeten vinden op actuele maatschappelijke vraagstukken. De studenten van nu zijn sterk geïndividualiseerd. Ik vind dat individuele vrijheid niet ten koste mag gaan van de gemeenschapszin.

Zelf vond ik het als student heel belangrijk om maatschappelijk betrokken te zijn. Samen met mijn huisgenoten bestudeerde ik allerlei aspecten van de samenleving, zonder dat we politiek waren aangesloten. En na mijn afstuderen was ik vier jaar studententarts. Met een team psychologen en maatschappelijk werkers was ik betrokken bij de secundaire voorwaarden voor studenten: hoe worden ze opgevangen, hoe zit het met de onderwijsvoorzieningen, hoe is het leefklimaat? We hadden er onze handen aan vol. Ik sta volledig achter de invoering van de bachelor-mastersprogramma's; nog steeds zit ik in de Raad van Advies van het Utrecht University College. Dat je als natuurkundige vakken kunt volgen bij geschiedenis, vind ik prachtig. Eerst generalist worden en dan pas specialist. Een brede, academische vorming vormt daarvoor de basis. En ik vind het bijna een droom dat studenten naar alle universiteiten in de wereld kunnen uitvliegen. Binnen Schiphol stellen we óók eisen aan de algemene academische vorming en aan de persoonlijke eigenschappen van jonge academici. Zijn het complete mensen? Ik zie dat jonge bestuurskundigen een groot gebrek aan implementatievaardigheden hebben: ik ben bereid om een bijdrage te leveren aan de academische vorming van de Utrechtse studenten, binnen de context bestuurskunde. Ik zou een debat met ze kunnen aangaan over het besturen van maatschappelijke organisaties, over duurzaam ondernemen, over het coachen van mensen. Ik ben een groot voorstander van het voeren van open discussies met studenten. Een universiteit die veel zaken naast de studie organiseert, kan veel bereiken.'



Anthony Ruys is sinds april 2002 voorzitter Raad van Bestuur van Heineken N.V. Ruys studeerde in 1974 af als jurist; hij was lid van het USC.

'Ik ben het helemaal eens met de stelling als hij zegt dat jonge academici complete mensen moeten zijn. Dat is van het allergrootste belang als je de ambitie hebt om leidinggevende te worden. Tijdens sollicitatiegesprekken zoek ik altijd naar bijzondere aspecten van het curriculum, naar zaken die de kandidaten onderscheiden. Hoe zit hun persoonlijkheid in elkaar? Waar vertellen ze gedreven over, over een bijzondere reis bijvoorbeeld? Hebben ze een eigen bedrijf gestart? Of hun bedrijf failliet laten gaan? Dat zijn de mensen die de betekenis van geld *in the hard way* hebben leren kennen. Zelf was ik in 1971 voorzitter van de Maskerade-commissie, de lustrumcommissie van het USC. De organisatie van het lustrum Coreolanus was voor mij een

buitengewoon verbredende ervaring. Ik werkte een jaar lang aan een project dat precies een week duurde, waarbij ik verantwoordelijk was voor de hele communicatie en coördinatie. Als ik bekijk waar ik nu de vruchten van pluk, dan is dat het leren leidinggeven op jonge leeftijd. Zeker wanneer je samenwerkt met medestudenten, word je op een meedogenloze manier gecorrigeerd als je onredelijk leidinggeeft. Dat universiteiten zulke activiteiten onvoldoende op waarde schatten, vind ik onterecht, want ze leveren een zeer grote bijdrage aan het mens worden. Ik zou me kunnen voorstellen dat de universiteiten daar studiepunten voor geven. Ook in sociale zin pluk ik de vruchten van mijn actieve studentenleven. Ik heb goed contact met mijn jaarclub en met mijn oud-huisgenoten van de Muntstraat 6. Jaarlijks hebben we een diner met de meer dan honderd oud-huisgenoten, dat is altijd weer één groot feest.

Bij Heineken pluk ik de vruchten van het leidinggeven op jonge leeftijd

Ik ben er altijd blij mee geweest dat onze academici zowel in de breedte als in de diepte zijn opgeleid. Helaas dreigt de talenkennis van de Nederlanders verloren te gaan. Daar zouden de middelbare scholen en universiteiten meer aandacht aan moeten besteden, want voor de internationale contacten is het absoluut een pre als mensen hun talen spreken.

Hoewel er tussen Heineken en de Universiteit Utrecht weinig contacten zijn, behalve in het informele circuit, ben ik er niet wars van om iets te doen voor Utrecht. Maar de komende twee, drie jaar wijs ik me helemaal aan mijn nieuwe functie.'



Henk Vrips is sinds 2000 executive board member van Corus Group in Londen. Vrips studeerde in 1968 af in de theoretische chemie; hij was lid van Veritas en roeide bij Orca.

'Na mijn afstuderen koos ik voor de wetenschap. Toen ik een half jaar bezig was met mijn promotieonderzoek in de thermodynamica, werd de Universiteit Utrecht benaderd door Hoogovens: ze zochten iemand die voor een exploratieproject in Indonesië het laboratorium kon beheren. De faculteit Geologie, waar ik als bijvak geochemie had gedaan, gaf mijn naam door zonder mij eerst in te lichten. Dat was niet helemaal netjes. Ik aarzelde, maar zei ja. Na afloop van het project zou ik mijn proefschrift afmaken. Maar zoals dat vaak gaat, ik ben blijven hangen. Dat proefschrift is er nooit gekomen. Geleidelijk groeide ik bij Hoogovens, later Corus Group, het management in.

Corus trekt van oudsher voornamelijk Delftenaren aan: werktuigbouwers en mijnbouwers. Een wetenschappelijke relatie met Utrecht is er wel, er zijn enkele gemeenschappelijke projecten met Utrechtse chemici en geochemici. Maar er is niet echt een stroom van Utrechtse bètawetenschappers naar Corus. Wij trekken inmiddels een breed spectrum van jonge academici aan, geografen, sociologen, psychologen, juristen, economen, uit alle universiteiten van Nederland. Dat vind ik ook het sterke van ons bedrijf: we denken al lang niet meer uitsluitend in termen van techniek. Of het nieuwe bachelor-mastermodel uit wetenschappelijk en maatschappelijk oogpunt gunstig is, weet ik niet. Wat mij

zelf in Utrecht heeft aangetrokken, is de brede, solide basis. Pas in het doctoraal kwam enig specialisme. De brede wetenschappelijke basis zie ik nu minder, er worden allerlei hobbyachtige afstudeerrichtingen aangeboden. Is de Utrechtse bachelorfase juist heel breed? Ik volg het academische onderwijs niet op de voet. Maar dat is dan geen gekke ontwikkeling, want de functies in het bedrijfsleven zijn lang niet allemaal zuiver specialistisch. Ja zeker, ik heb privé-bandjes met Utrecht. Ik voel me een echte Utrechtse alumnus. Mijn dochter studeert er en ik ga regelmatig naar de reünies van Orca, dat in mijn tijd Charon heette. Dan zitten we weer in de boot, met hetzelfde team uit 1963. Of ik iets zou willen doen voor de Universiteit Utrecht? In principe wel, maar ik heb een drukke baan en woon door de week in Londen.'



Feike Sijbesma is sinds 2000 lid Raad van Bestuur van DSM. Sijbesma studeerde in 1984 af in de medische biologie; hij was lid van Unitas en van de universitaire commissie met betrekking tot proefdiergebruik en was actief in de faculteitsraadsfractie de Brug.

'Als bestuurder van DSM, verantwoordelijk voor de industrietaak Life Science, onderhoud ik enig contact met de rector magnificus van de Universiteit Utrecht. Zowel de huidige rector als zijn voorganger kwamen uit het biomedisch cluster, dat vind ik als medisch bioloog natuurlijk boeiend.

De belangrijkste eis die DSM stelt aan academici, is dat ze er zijn. Het aantal bètastudenten neemt sterk af, daar maken we ons zorgen over. De industrieën, maar ook de overheid, zullen duidelijk moeten maken wat de aantrekkelijkheid is van de bètastudies, wat je ermee kunt na je afstuderen. Samen met een aantal andere bedrijven heeft DSM het plan opgevat om een aantal middelbare scholen te 'adopter'. We geven er voorlichting: wat is de rol van de chemicus of bioloog in de industrie? Dit land blijft niet groot als iedereen bedrijfskunde of marketing gaat studeren en met een mobiel telefoontje in een lease auto producten probeert te verkopen die dan inmiddels niet meer ontwikkeld of geproduceerd worden. De opzet van de bachelor-masterprogramma's vind ik een goede zaak: eerst brede scholing en dan specialisatie. Het sluit goed aan bij de internationale opleidingen. Wel ben ik van mening dat de universitaire opleidingen erg gericht zijn op kennis, de academische vaardigheden zijn minder ontwikkeld. Er zou meer aandacht moeten zijn voor hoe je als academicus met de verworven kennis omgaat.

Onze grootste onderzoekspartners zijn Wageningen, Leiden, Nijmegen, Maastricht. Dat is historisch gegroeid. Misschien kunnen DSM en de Universiteit Utrecht eens bekijken wat we daadwerkelijk met elkaar kunnen doen, want het biomedisch cluster en ook farmacie zijn potentieel goede partners. Wat in algemene zin verbeterd kan worden, is de privaat-publieke samenwerking tussen onderzoeksinstituten, bedrijven en de overheid. Amerika loopt daarin natuurlijk voorop: daar hebben veel hoogleraren goede contacten met het bedrijfsleven. Gelukkig zijn er ook in Nederland steeds meer stimuleringsmaatregelen die deze contacten bevorderen. Beide partijen investeren in gezamenlijke onderzoeksprojecten. Of ik bereid ben om iets te doen voor de Universiteit Utrecht? Altijd, het is een goede universiteit. En mijn wortels liggen daar. Hoe ik me zou willen inzetten? Dat mag de universiteit zelf aangeven.'

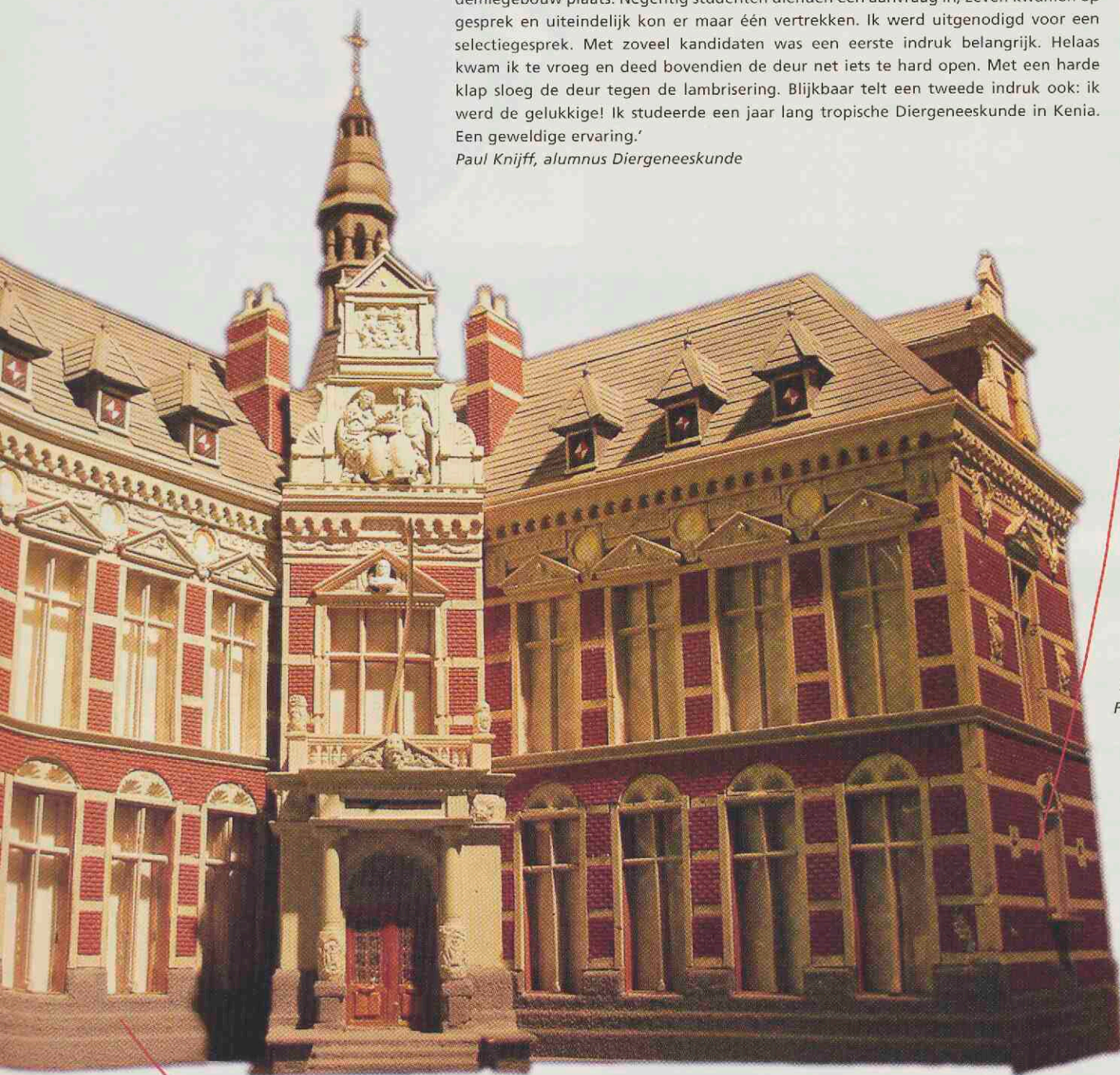
[Chiara Soldati]

het Academiegebouw

Ik was de gelukkige!

'In 1969 vroeg ik als vierdejaars diergeneeskunde een beurs aan om een jaar in het buitenland te studeren. De gesprekken met de selectiecommissie vonden in het Academiegebouw plaats. Negentig studenten dienden een aanvraag in, zeven kwamen op gesprek en uiteindelijk kon er maar één vertrekken. Ik werd uitgenodigd voor een selectiegesprek. Met zoveel kandidaten was een eerste indruk belangrijk. Helaas kwam ik te vroeg en deed bovendien de deur net iets te hard open. Met een harde klap sloeg de deur tegen de lambriserings. Blijkbaar telt een tweede indruk ook: ik werd de gelukkige! Ik studeerde een jaar lang tropische Diergeneeskunde in Kenia. Een geweldige ervaring.'

Paul Knijff, alumnus Diergeneeskunde



Waar bleef mijn moeder?

'Ruim een jaar geleden stond ik in het 'zweetkamertje' van het Academiegebouw, klaar voor de verdediging van mijn proefschrift. Ik keek uit over het Domplein, zag allerlei bekenden, maar waar bleef mijn moeder? Ze moest uit Eindhoven komen, met haar rolstoel en een verzorger. Het werd 11 uur, ze waren te laat. Ik liep naar de senaatszaal, de deuren sloten zich hermetisch achter mij. Hypergefocust verdedigde ik mijn proefschrift. Na twintig minuten gingen de deuren weer open. Niet de pedel, maar mijn moeder kwam binnen. Ze had het gehaald, een hele zorg minder! Ik pakte mijn verdediging weer op.'

Martine van Eijk, promoveerde in 2001 bij Farmacie

Stampen op het plein

'Ik was 17 toen ik voor het eerst in het Academiegebouw kwam. Het was de laatste oorlogswinter. Omdat de Duitsers ons HBS-gebouw aan de Catharijnesingel hadden gevorderd, kregen we onze eindexamenlessen in het Academiegebouw. Onze klas bestond uit niet meer dan twee meisjes; alle jongens waren ondergedoken of opgepakt tijdens razzia's. Er was geen verwarming en geen licht, tijdens de lessen stampten we buiten op het Domplein om warm te worden. We hadden bijna geen leraren meer: twee lagen op bed met hongeroedeem, twee waren geïnterneerd in Polen en één was van het dak gesprongen. Maar onze natuurkundeleraar Rocholl gaf nog steeds les in ingewikkelde 'gas-sommen'. Vóór de oorlog was hij tonnetjerond, nu broodmager en uitgehongerd. Steevast kwam een kwartier na aanvang van de les de bedeesde vraag: 'Meisjes, hebben jullie misschien...?' De vader van mijn klasgenootje had als accountant contacten met boeren en er 'schoot wel eens wat over'. Uit medelijden met onze leraar namen we boterhammen voor hem mee. Die schrokte hij voor onze ogen naar binnen. Later belandde ik als student opnieuw in het Academiegebouw, maar nooit zonder hieraan terug te denken.'

Hermien Sluijter, alumna Nederlandse taal- en letterkunde

Persoonlijke herinneringen aan

Illuster vroeg lezers naar hun bijzondere herinneringen aan het Academiegebouw, dat begin november na een grondige restauratie officieel is heropend. Een impressie over een studentenbruidspaar, de bezetting en promotiezweet.

Mijn leven hing van dit examen af

'Op 9 april 1943 had ik mijn allerlaatste doctoraalexamen Indologie, toentertijd nog een faculteit. De datum weet ik nog exact, omdat de dag erna, op 10 april, alle studenten een loyaliteitsverklaring tegenover de Duitse bezetter getekend moesten hebben. Daarmee verklaarde je dat je niets zou ondernemen tegen de bezetter. Wie niet tekende riskeerde opsluiting in een strafkamp in Ommen. Ik was niet van plan te tekenen, dus ik móest dit doctoraalexamen halen. Als ik slaagde was ik student-af en was het probleem van de baan.

Ik studeerde zoals ik nog nooit eerder gedaan had, drie tot vier maanden lang, tien uur per dag. Op 9 april liep ik het Academiegebouw binnen, vol spanning. Twee uur lang werd ik ondervraagd, omdat men niet de schijn wilde wekken dat je een doctoraalexamen cadeau kreeg. Het was zwaar, maar ik haalde het. Meer dan opgelucht verliet ik het Academiegebouw.'

Mr. Dr. Klaas Gouka, alumnus Indologie

Toplocatie

Jan en Marjan van den Brink leerden elkaar in het Utrechtse studentenleven kennen. Ze wonen nu in Eindhoven. In het familiealbum duikt het Academiegebouw regelmatig op.

21 maart 1990: Jan promoveert. Vier jaar daarvoor studeerde hij af in de Natuurkunde. Direct na zijn promotie begon hij te werken bij Philips.



Aart en Maarten wilden graag mee om te zien hoe hun vader zijn proefschrift verdedigde. We zitten op de trap bij de entree, de kinderen zijn hier 4 en 1 jaar oud.

September 1990: Marjan studeert af in de Nederlandse taal- en letterkunde. Drie weken later werd dochter Henriëke geboren.



Deze foto is door een vriend gemaakt op onze trouwdag, 26 juni 1984. We studeerden allebei nog en hadden geen geld voor een toplocatie of topfotograaf. Omdat we elkaar leerden kennen bij de introductie van onze studentenvereniging, leek het Academiegebouw een toepasselijke locatie voor de trouwreportage.

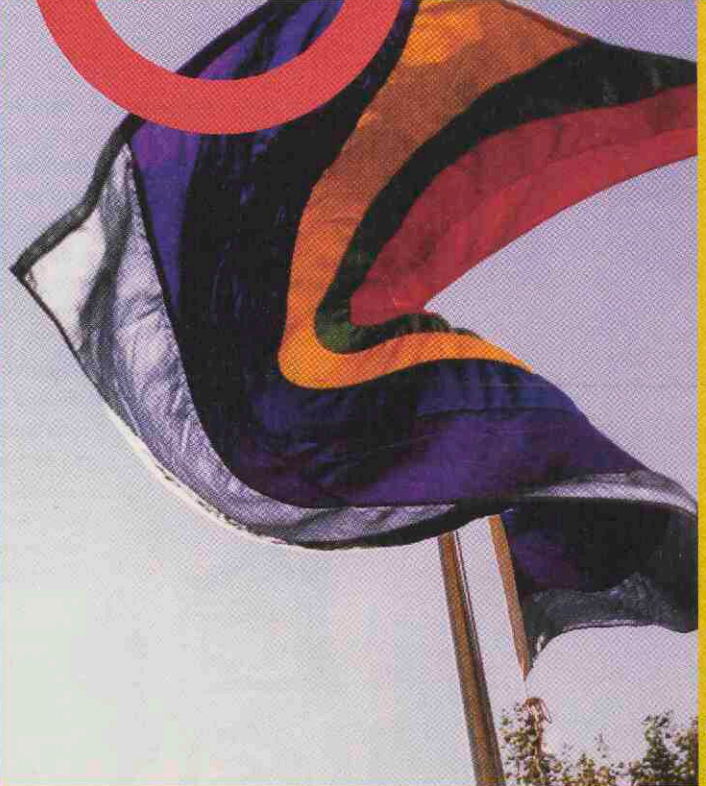


Alumniservice

Utrechts Universiteitsfonds

Het Utrechts Universiteitsfonds is de organisatie van begunstigers die tot doel heeft bij te dragen aan de groei en de bloei van de Universiteit Utrecht. Dat doet het U-fonds onder meer door:

- versterken van de band tussen alumni (oud-studenten) en universiteit, en alumni onderling
- bureau voor alumnicontacten en -faciliteiten
- vestigen van bijzondere leerstoelen
- subsidiëren van activiteiten door studenten voor studenten
- verstrekken van beurzen en prijzen
- sociale zorg voor studenten



Jaarvergadering

Op 11 oktober jl. vond de jaarlijkse vergadering voor de Ufonds-begunstigers plaats. Als locatie was gekozen voor het Cultureel Centrum Parnassos. Die plek bood maar net genoeg ruimte voor de ruim honderd bezoekers die we mochten verwelkomen. Er werd vergaderd in een kritische maar positieve stemming. De begunstigers blijken zeer geïnteresseerd te zijn in de vorming van regionale netwerken, in de ontwikkeling van de communicatie op het web en in voortgezette onderwijs-faciliteiten voor alumni. Het bestuur is blij verrast door de constructieve opstelling van de begunstigers, en de actieve betrokkenheid. Na de pauze hield professor Korthagen, bijzonder hoogleraar in 'De didactiek voor het opleiden van leraren' een boeiende interactieve verhandeling over de kernkwaliteiten van het leraarschap. De borrel na afloop was extra feestelijk door de internationale hapjes die studenten van het Erasmus Studenten Netwerk hadden verzorgd. Deze studentenorganisatie voor internationale studenten heeft de Ufonds prijs gewonnen voor het beste innoverende project ('De maand van de internationale keuken': internationaal koken voor medestudenten).

Regionale alumninetwerken

Inmiddels is de bijeenkomst in Utrecht op 15 november jl. achter de rug. Op pagina 3 leest u een reportage. In de volgende illustratie kunnen we nog weer wat concreter worden over de initiatieven.

Studentencommissie 2002/2003

In september is de nieuwe studentencommissie van start gegaan. Vier studenten adviseren het bestuur over de besteding van het budget dat is vrijgemaakt voor subsidies aan activiteiten voor studenten door studenten. De studenten die dit jaar deel uitmaken van de commissie zijn Merlijn Ballieux (student Bestuur- en Organisatiewetenschappen), Wieteke Braat (studente Rechten), Willem Huijbers (student Cognitieve Kunstmatige Intelligentie) en Maartje Vooijs (studente Algemene Letteren). Ook de grote subsidies voor innoverende projecten zijn ondergebracht bij deze commissie. In het afgelopen jaar hebben de studenten met elkaar ruim 150 aanvragen behandeld.

Statuten Utrechts Universiteitsfonds

De statuten van het Utrechts Universiteitsfonds zijn te vinden op internet (www.ufonds.uu.nl) Afgelopen voorjaar heeft het bestuur een aantal kleine wijzigingen laten doorvoeren, inhoudend (1) dat CvB altijd met een lid vertegenwoordigd is in het bestuur, en (2) dat zittende leden wanneer zij gekozen worden tot voorzitter een extra termijn hebben.

Alumni in het buitenland

De alumninetwerken in het buitenland ontwikkelen zich tot gestructureerde organisaties. Zeker nu wij uitzicht hebben op een digitaal netwerk waarin ook de alumni-database is opgenomen, kunnen wij substantiële vorderingen maken met de inrichting van deze netwerken. Het verst zijn we in de Verenigde Staten, in Indonesië en in Zuid-Afrika. Als u meer wilt weten, kunt u de UU International Alumni

News lezen. Deze Engelstalige nieuwsbrief verschijnt 5x per jaar en wordt verzonden naar alle alumni-relaties in het buitenland. We hebben voor het Engels als voertaal gekozen omdat we ook studenten uit het buitenland, die een jaar of langer bij ons gestudeerd hebben, in deze communicatie willen betrekken. De nieuwsbrief is te vinden op internet: www.alumni.uu.nl (klik op 'English pages' en ga naar International Newsletter).

Studentencommissie met van links naar rechts: Willem Huijbers, Merlijn Ballieux, Wieteke Braat en Maartje Vooijs.





Het bestuur van links naar rechts: drs. W. Kardux, Prof.dr. J.F.G. Vliegthart, Prof.dr. H.J. Tieleman, Mw. prof.dr. Anneke van Doorne – Huiskes, Mr. H. van Manen, Dr. A. Smit.

Bijzondere leerstoelen

Prof. dr. M. van Rossem is opnieuw benoemd tot bijzonder hoogleraar 'Nederlandse cultuur van de 20/21e eeuw in internationale context'.

Prof. dr. M.J. Schwegman is opnieuw benoemd tot bijzonder hoogleraar 'Vrouwengeschiedenis'.

Per 1 januari 2003 is prof. dr. Moerdijk benoemd tot hoogleraar 'Topologie' aan de Universiteit Utrecht. Het bestuur verleent professor Moerdijk met genoeg eervol ontslag als bijzonder hoogleraar op deze leerstoel, en wenst hem veel succes in zijn verdere wetenschappelijke loopbaan.

Per 1 november 2002 is eervol ontslag verleend aan prof. dr. J.G. Oosten, bijzonder hoogleraar Religieuze en cognitieve Antropologie bij de faculteit Sociale wetenschappen. Het bestuur wenst professor Oosten een succesvolle voortzetting van zijn wetenschappelijke carrière.

Professor Terstond is benoemd tot hoogleraar 'Organismale Embryologie' aan de Universiteit Utrecht. Het bestuur verleent professor Durston met genoeg eervol ontslag als bijzonder hoogleraar op deze leerstoel, en wenst hem veel succes in zijn verdere wetenschappelijke loopbaan.

Nieuw bestuur

De vacature die ontstaan is ten gevolge van het vertrek van mw. drs. Mascha Damen is inmiddels voorzien. In de vergadering van 20 augustus jl. is de heer drs. Joris van Eijck benoemd tot bestuurslid van het Utrechts Universiteitsfonds. Hij beheert de portefeuille PR en Marketing. Joris van Eijck heeft Natuurwetenschappen en Bedrijf & Bestuur gestudeerd, en is na zijn afstuderen in dienst getreden bij The Boston Consulting Group. Joris was al eerder actief voor het Utrechtse alumni-beleid. In zijn studententijd studeerde hij enkele maanden in Stellenbosch in Zuid-Afrika, en heeft hij in zijn vrije tijd samen met enkele anderen de universitaire lustrumviering voor Zuid-Afrikaanse alumni georganiseerd.

Twee andere bestuursleden zijn inmiddels herbenoemd, namelijk mw. prof. Dr. Anneke van Doorne – Huiskes (portefeuille alumni) en prof. Dr. Henk Tieleman (portefeuille Commissie Sociale Zorg).

Wilt u meer weten van het Universiteitsfonds of de Ufonds-alumnipas? Bel of schrijf ons of bezoek onze webpagina's:
Utrechts Universiteitsfonds/alumnibureau Bestuursgebouw Heidelberglaan 8 3584 CS Utrecht
 tel.: (030) 253 80 25
 fax: (030) 253 80 26
 e-mail: ufonds@ufonds.uu.nl
www.ufonds.uu.nl
www.alumni.uu.nl



Drs. Joris van Eijck, nieuw bestuurslid van het U-fonds.

Adressen faculteiten

Utrechts universiteitsfonds/ Alumnibureau
 Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
 (030) 253 80 25 Fax: (030) 253 80 26
 E-mail: ufonds@ufonds.uu.nl

Aardwetenschappen
 Budapestlaan 4, 3584 CA Utrecht
 (030) 253 50 50 Fax: (030) 253 50 30
 E-mail: n.meijer@geo.uu.nl

Biologie
 F.A.F.C. Wentgebouw, Sorbonnelaan 16,
 Postbus 80088, 3508 TB Utrecht
 (030) 253 22 76 Fax: (030) 253 45 26
 E-mail: c.m.jansen@bio.uu.nl

Diergeneeskunde
 Androclusgebouw, Yalelaan 1,
 Postbus 80163, 3508 TD Utrecht
 (030) 253 48 51 Fax: (030) 253 77 27
 E-mail: t.arsan@vet.uu.nl

Farmaceutische Wetenschappen
 F.A.F.C. Wentgebouw, Sorbonnelaan 16,
 Postbus 80082, 3508 TB Utrecht
 (030) 253 73 13/253 25 25
 Fax: (030) 251 39 53
 E-mail: d.a.ondaatje@pharm.uu.nl

Geneeskunde
 Stratenum, Universiteitsweg 100,
 Postbus 80030, 3508 TA Utrecht
 (030) 253 88 88 Fax: (030) 253 90 25
 E-mail: t.m.v.fakkeldij@med.uu.nl

Godgeleerdheid
 Willem C. van Unnikgebouw
 Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht
 (030) 253 18 53 Fax: (030) 253 32 41
 E-mail: Mswarte@theo.uu.nl

Letteren
 Kromme Nieuwegracht 46,
 3512 HJ Utrecht
 (030) 253 61 05 Fax: (030) 253 60 83
 E-mail: m.hoornborg@let.uu.nl

Natuur- en Sterrenkunde
 Princetonplein 5, Postbus 80000,
 3508 TA Utrecht
 (030) 253 32 84 Fax: (030) 253 92 82
 E-mail: facbureau@phys.uu.nl

Rechtsgeleerdheid
 Janskerkhof 3, 3512 BK Utrecht
 (030) 253 70 18/253 70 17
 Fax: (030) 253 73 00
 E-mail: d.puyman@law.uu.nl

Ruimtelijke Wetenschappen
 Willem C. van Unnikgebouw
 Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht
 (030) 253 20 44 Fax: (030) 254 06 04
 E-mail: r.vanginneken@geog.uu.nl

Scheikunde
 H.R. Kruytgebouw,
 Padualaan 8, 3584 CH Utrecht
 Postbus 80083, 3508 TB Utrecht
 (030) 253 37 93/253 37 91
 Fax: (030) 253 30 72
 E-mail: m.vandergarde@chem.uu.nl

Sociale Wetenschappen
 Martinus J. Langeveldgebouw,
 Heidelberglaan 1, 3584 CS Utrecht
 (030) 253 47 00 Fax: (030) 253 16 19
 E-mail: m.splinter@fss.uu.nl

Wijsbegeerte
 Bestuursgebouw, Heidelberglaan 8,
 3584 CS Utrecht
 (030) 253 18 31 Fax: (030) 253 28 16
 E-mail: e.kas@phil.uu.nl

Wiskunde en Informatica
 Budapestlaan 6, 3584 CD Utrecht
 (030) 253 15 15/253 35 36
 Fax: (030) 253 83 94
 E-mail: beek@math.uu.nl

IVLOS
 Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
 (030) 253 34 00 Fax: (030) 253 27 41
 E-mail: ivlos@ivlos.uu.nl

Alumniservice

Alumnipas 2003

Vul de bon in en word begunstiger van het Utrechts Universiteitsfonds

Sinds 1886 zet het Utrecht Universiteitsfonds zich in voor de groei en de bloei van de Universiteit Utrecht. Dankzij bijdragen van de begunstigers kan het universiteitsfonds studentenactiviteiten ondersteunen, alumnicontacten onderhouden, bijzondere leerstoelen instellen en op andere manieren bijdragen aan het welzijn van de universiteit. Het Universiteitsfonds nodigt de lezers van Illuster uit om begunstiger te worden. Dat kan door een bijdrage vanaf €15,- per jaar. Als dank voor uw bijdrage ontvangt u de Ufonds-alumnipas. Deze pagina laat zien op welke voordelen u als pashouder in het jaar 2003 kunt rekenen. In dit blad vindt u een bon. Daarmee kunt u zich aanmelden.

Een bezoek aan de botanische tuinen

De Botanische Tuinen zijn op vertoon van de alumnipas toegankelijk voor €3,50 in plaats van de normale toegangsprijs van €4,50.

Voordelig sporten in Sportcentrum Olympos

Sportcentrum Olympos biedt cursussen en instuiven aan in zo'n 30 takken van sport. De cursussen vinden veelal in de avonduren plaats, voor instuiven (fitness, tennis, squash) kan men ook overdag terecht. Voor eerstejaars alumni geldt het voordelige B-tarief.

Creative kortingen bij Parnassos

Cultureel centrum Parnassos verzorgt cursussen in muziek, toneel, dans, theater en taal. Voor pashou-

ders hanteert Parnassos het voordelige middentarief.

Studentencentrum de Uitwijk ook voor alumni

Het cultureel studentencentrum De Uitwijk geeft cursussen in o.a. tekenen, schilderen, grafiek, fotografie, keramiek en inleidingen in de filosofie en kunstgeschiedenis. De Uitwijk hanteert voor eerstejaars alumni het studententarief en biedt alumni gratis toegang tot het filmprogramma.

Arbeidsmarktorientatie

Het Studieloopbaancentrum (onderdeel van het Studenten Service Centrum) verstrekt op vertoon van de alumnipas informatie over de arbeidsmarkt en biedt diverse faciliteiten voor het opbouwen van een functioneel netwerk.

Goedkoper organiseren bij Facilitair Bedrijf Utrecht

Het facilitair Bedrijf Utrecht verleent gebouwgebonden diensten aan onderdelen van de universiteit. Houders van de Ufonds-alumnipas kunnen rekenen op:

- 5% korting op organisatiekosten van congressen, cursussen en evenementen
- gratis vermelding op de Utrechtse Congres- en Evenementenkalender
- 5% op FBU-Catering
- 5% korting op congresdrukkerij van Drukkerij Zuidam en Uithof

Faculteiten

De Ufonds-alumnipas maakt het mogelijk om met korting post-academische cursussen en contractonderwijs te volgen aan de Universiteit Utrecht.

- Centrum voor Bio-ethiek en Gezondheidsrecht: 20% korting op het post-academisch onderwijs binnen de Universiteit Utrecht.
- Biologie: 20% korting op vakken uit het reguliere onderwijsprogramma. Er moet wel voldoende inschrijvingsruimte zijn en men moet voldoen aan eventuele ingangseisen.
- Godgeleerdheid: korting (ongeveer 25%) op alle 43 uitgaven van de Utrechtse Theologische Reeks, zoals uitgaven van oraties en promoties.
- IVLOS: 10% korting op het cursusaanbod.
- James Boswell Instituut: 20% korting op taalcursussen en taaltrainingen.
- Letteren: 20% korting op contractantenonderwijs
- Rechtsgeleerdheid: 20% korting op het cursusgeld van alle open korte juridische post-academische cursussen. Voorwaarde is wel dat u binnen een periode van vijf jaar vóór inschrijving voor een PAO-cursus, aan de faculteit Rechtsgeleerdheid van onze universiteit bent afgestudeerd.
- Scheikunde: 20% korting op het post-academisch onderwijsaanbod.
- Sociale Wetenschappen: 20% korting op het contractonderwijs.
- Utrechtse School voor Bestuurs- en Organisatiewetenschap: 10% korting op post-academische opleidingen, tot een maximum van €1.100,-.

- Wiskunde & Informatica: 20% korting op vakken uit het reguliere onderwijsprogramma. Er moet wel voldoende inschrijvingsruimte zijn en men moet voldoen aan eventuele ingangseisen.
- Wijsbegeerte: 20% korting op vakken uit het reguliere onderwijsprogramma. Er moet wel voldoende inschrijvingsruimte zijn en men moet voldoen aan eventuele ingangseisen.

Korting in het Universiteitsmuseum

Alumni hebben gratis toegang tot het Universiteitsmuseum. Pashouders krijgen bovendien 15% korting in de museumwinkel.

Verzekeringen

Pashouders kunnen profiteren van speciale verzekeringstarieven bij OHRA:

- Ziektekostenverzekering: collectief tarief (met 3% extra korting voor jaarbetaling en 1% extra korting voor kwartaalbetaling) NB: alleen voor verzekerden tot 65 jaar!
- Autoverzekering: 10% korting op de basispremie
- Verzekeringspakket voor particulieren: 3% korting bij drie, 5% korting bij vier, 6% korting bij vijf, 7% korting bij zes en 8% korting bij zeven of meer verzekeringen

Nota Bene

Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend.

Informatie

Voor meer informatie kunt u zich wenden tot het bureau Utrechts Universiteitsfonds / alumnbureau
Bestuursgebouw Heidelberglaan 8
3584 CS Utrecht
tel.: (030) 253 8025
fax: (030) 253 8026
email: ufonds@ufonds.uu.nl
www.alumni.uu.nl
www.ufonds.uu.nl

Faciliteiten

Lenerspas

Universiteitsbibliotheek

De Ufonds-alumnipas geldt als lenerspas voor de Universiteitsbibliotheek Utrecht. U heeft toegang tot de collecties en kunt gebruik maken van de algemene voorzieningen van de UB.

Korting bij Universiteitwinkel SOLARIS

De Universiteitwinkel Solaris met verkooppunten in het Academiegebouw en het Bestuursgebouw, biedt pashouders 15% korting op alle artikelen. Deze zijn te vinden op de Solaris website.

Reductie op Faculty Club 'Helios'

Houders van de pas kunnen in het jaar 2003 met korting buitengewoon lid worden van de Faculty Club 'Helios', de academische 'huiskamer' van de universiteit, grenzend aan het Academiegebouw. Dit aanbod geldt voor betalende alumni-begunstigers van het Universiteitsfonds die geen medewerker zijn van de Universiteit Utrecht. Het lidmaatschap geeft tevens toegang tot de Faculty Clubs van Amsterdam (UVA), Leiden en Eindhoven.

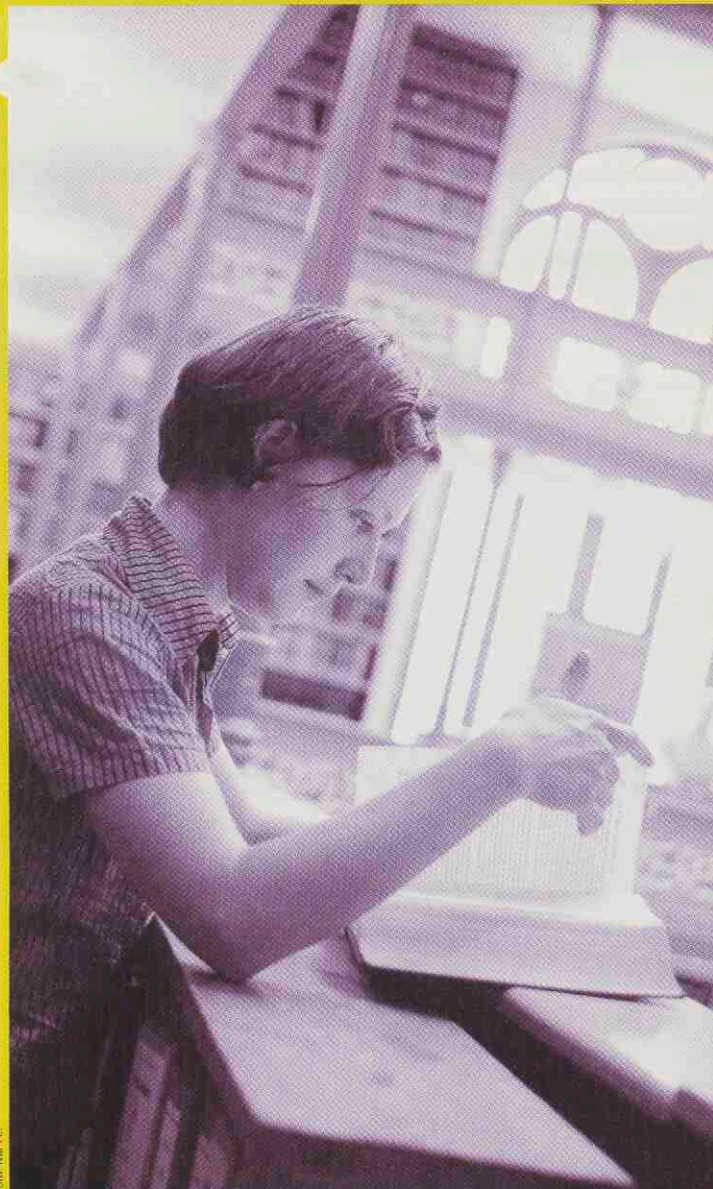


Foto: Henk Pei



Algemeen

Zonder waardeoordeel te geven signaleert deze rubriek activiteiten en publicaties die voor Utrechtse alumni interessant zijn. Bijdragen zijn welkom: illustrer.redactie@csc.uu.nl

Universiteitsmuseum

Wat een ruimte!

In het Universiteitsmuseum kunnen bezoekers van de tentoonstelling 'Wat een ruimte!' zelf de spanning van het ruimteonderzoek ervaren. Parallel aan de tentoonstelling organiseren het Universiteitsmuseum Utrecht en het nationaal instituut voor ruimteonderzoek (SRON) een reeks lezingen. Alle lezingen vinden plaats in het Universiteitsmuseum. De expositie 'Wat een ruimte! Ruimteonderzoek in Nederland' is te zien tot en met 9 maart 2003.

Programma:

- zondag 19 januari 2003, 14.00 uur *Omrijden naar de aarde door dr. Fons Baede, klimaatonderzoeker bij het KNMI*
- zondag 9 februari 2003, 14.00 uur *onder voorbehoud Ruimtereizen door drs. André Kuipers, astronaut*
- zondag 9 maart 2003, 14.00 uur *Toekomst van het ruimteonderzoek door prof.dr.ir. Johan Bleeker, directeur SRON*

Voor meer info surf naar: www.wateenruimte.nl

Een kwartje voor een embryo

Vanaf 22 november 2002 tot en met 31 augustus 2003 is in het Universiteitsmuseum Utrecht de tentoonstelling 'Een kwartje voor een embryo'. De evolutionaire zoektocht van Hubrecht (1853-1915) te zien. Deze tentoonstelling toont, aan de hand van een groot aantal dierkundige en embryologische preparaten, het werk van Prof. A.A.W. Hubrecht.

De markante Utrechtse embryoloog en Darwinist Prof. A.A.W. Hubrecht was van 1882 tot 1915 hoogleraar dierkunde en embryologie in Utrecht. Hij verzamelde en bestudeerde een zeer groot aantal embryo's van diverse zoogdieren, zoals egels en spitsmuizen. Voor elke egel die hem gebracht werd, betaalde Hubrecht een kwartje. Naast Hollandse zoogdieren verzamelde hij embryo's van allerlei tropische zoogdieren uit het toenmalig Nederlands-Indië. Hij wilde door de bestudering van deze embryo's meer te weten komen over de afstamming en evolutie van de zoogdieren, ter ondersteuning van Darwin's evolutietheorie. Hij was een internationaal gewaardeerd geleerde, die onder andere correspondeerde met Darwin en die ook een grote rol heeft gespeeld bij de maatschappelijke acceptatie van de evolutietheorie in Nederland.



De tentoonstelling toont het werk van Prof. Hubrecht aan de hand van de dieren en preparaten waar hij onderzoek aan deed. Groot is het contrast tussen het beschrijvende collectiewerk in Leiden en het evolutionair gerichte embryologische onderzoek in Utrecht. Te zien zijn onder andere Hubrecht's correspondentie met Darwin, preparaten van vissen en reptielen en een groot aantal embryologische preparaten van de egel, maar ook van exotische dieren als de Geschubde Miereneter, de Tupaia of Klapperrat, de Vliegende Maki of Vliegende Kat en het Spookaapje.

Universiteitsmuseum
Lange Nieuwstraat 106 3512 PN Utrecht, Tel. (030) 253 8008. Bereikbaar met bus 2 vanaf CS. Geopend di t/m zo van 11.00 - 17.00 uur. Toegang tot 18 jaar 2 euro, volwassenen 4 euro, pas 65+, CJP, U-pas 3 euro. MJK en studenten, medewerkers en alumni van de Universiteit Utrecht: gratis. www.museum.uu.nl

Oraties

Oraties vinden plaats in het Academiegebouw, Domplein 29, Utrecht. Geïnteresseerden zijn van harte welkom.

- Oratie Prof. dr. O.A.L.C. Atzema, Ruimtelijke Wetenschappen 18 december 2002 16.15 uur *Economische geografie*
- Oratie Prof. dr. L.J. Dorsman, Letteren 15 januari 2003, 16.15 uur *Universiteitsgeschiedenis*
- Oratie Prof. dr. D.J. de Rooij,

Biologie

16 januari 2003, 16.15 uur *Endocrinologie*

- Oratie Prof. dr. A.B.M. Naaijkens, Letteren 17 januari 2003, 16.15 uur *Duitse letterkunde alsmede vertaalwetenschap*
- Oratie Prof. dr. J.E.J.M. Odijk, Letteren 23 januari 2003, 16.15 uur *Taal- en spraaktechnologie*
- Oratie mw. Prof. dr. A.E. Komter, Sociale Wetenschappen 24 januari 2003, 16.15 uur *Vergelijkende studies van maatschappelijke solidariteit*
- Oratie Prof. dr. H.C. Gerritsen, Natuur- en Sterrenkunde 12 februari 2003, 16.15 uur *Laserfysica van complexe biologische systemen*
- Oratie Prof. dr. I.H.M. Borel Rinkes, Geneeskunde 13 februari 2003, 16.15 uur *Chirurgische oncologie*
- Oratie Prof. dr. T.J.M. Spit, Ruimtelijke Wetenschappen 21 februari 2003, 16.15 uur *Planologie*

Alumnivereniging medisch biologen

Bent u het contact met uw oud-studiegenoten kwijt? Word dan lid van PHEPH! Dan ontvangt u direct de laatste volledig bijgewerkte ledenlijst en het gloednieuwe magazine met daarin allerlei nieuws over onder andere de studie, Mebiose en de Universiteit Utrecht. U kunt lid worden (kosten 10 euro) door een e-mail te sturen naar PHEPH@dds.nl. Ook ontvangen wij graag adreswijzigingen en proefschriften. Stuur deze naar ons email adres of naar PHEPH, postbus 476, 3500 AL, Utrecht. Tot PHEPH!

Oproep aan oud-studenten tracé Interventies in Groepen en Organisaties

Op zaterdagmiddag 26 april 2003 wordt congrescentrum Antropia te Driebergen een conferentie georganiseerd voor oud-studenten van het tracé Interventies in Groepen en Organisaties.

Als je op niets mikt, zul je zelden je doel missen.

[Marion Siervogel, Geneeskunde]

Geen grotere 'kleine vreugde' is denkbaar in het menselijk leven dan een geslaagde passeerbeweging.

[Göran Sluiter, Rechten]

Geweld eindigt waar respect begint.

[Inge Evers, Geneeskunde]

Om Langeveld te eren is een leerstoel meer op zijn plaats dan een handtekening op een gebouw.

[Ivo van Hilvoorde, Pedagogiek]

Het begrip snelweg wordt steeds meer een contradictio in terminis.

[Sharon Meijssen, Geneeskunde]

Snel gaan rivieren door oneindig bebouwd laagland.

[Hans Peter Broers, Ruimtelijke Wetenschappen]

Voorkomen is leuker dan genezen.

[Eveline Geubbels, Geneeskunde]

De Weg tot de Wetenschap is lang en eenzaam, vooral als het donker is.

[Wieke de Vries, Informatica]

Nieuwe politiek is gelijk aan oude politiek, maar dan zonder de normen en waarden.

[Thijs van Osch, Geneeskunde]

Het wetenschappelijk bedrijf zou op meer hoge hakken beslist steviger staan.

[Heleen Groenenberg, Scheikunde]

Het referendum is democratie op zijn zwakst.

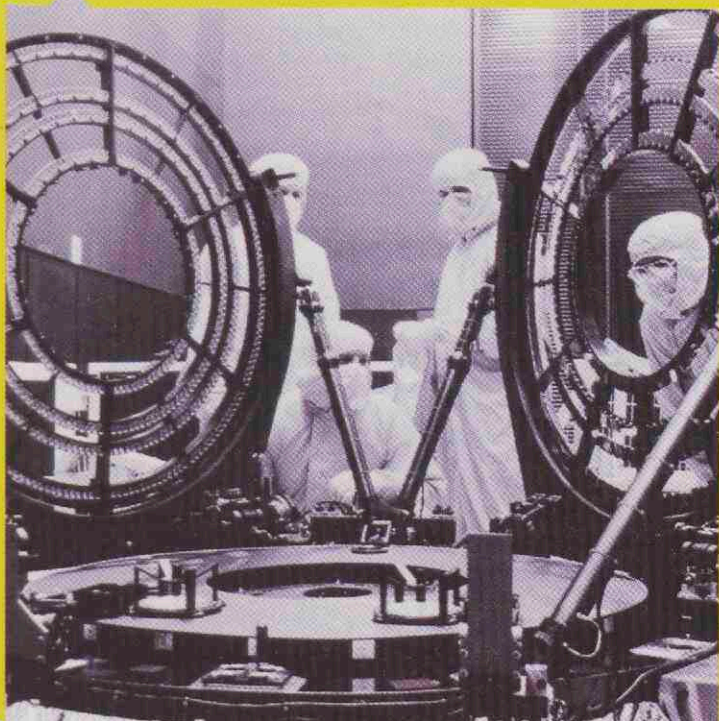
[Jochem Hoogendoorn, Geneeskunde]

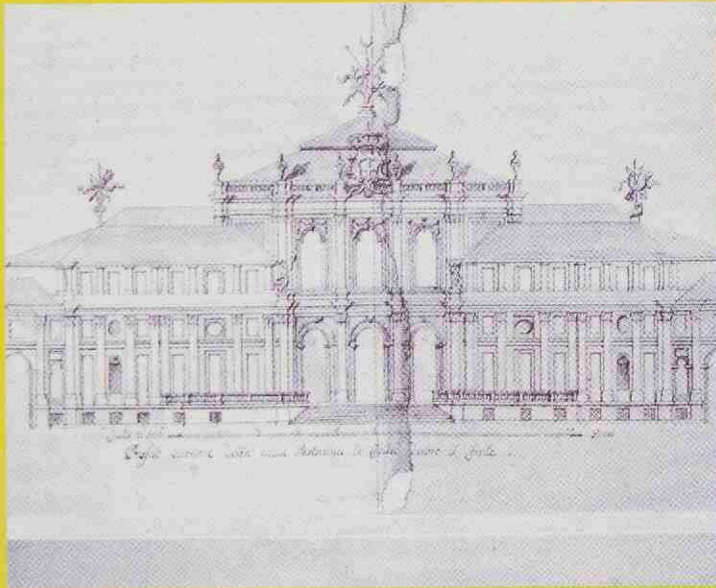
De maatschappelijke onrust rond BSE is enorm vergroot door de slechte voorlichting van en het gebrek aan kennis bij politici.

[Wim van Haren, Diergeneeskunde]

Dokters willen behandelen en patiënten willen behandeld worden.

[Lia Wijnberger, Geneeskunde]





Het James Boswell Instituut

Het James Boswell Instituut heeft als onderdeel van de Universiteit Utrecht een uitgebreid onderwijsaanbod voor individuele cursisten en groepen uit binnen- en buitenland. Naast verschillende vreemde taal cursussen kan men cursussen Nederlands voor anderstaligen, wis- kunde of natuurwetenschappen volgen. Ook verzorgt het Boswell Instituut het colloquium doctum voor de Universiteit Utrecht.

Boswell Talen

De afdeling Boswell Talen van het James Boswell Instituut heeft ruime ervaring met het organiseren van taaltrainingen voor belangstellenden binnen en buiten de Universiteit Utrecht. Kwaliteit staat hierbij voorop. Er wordt in kleine groepen gewerkt, waarbij rekening gehouden wordt met de individuele wensen van de deelnemers. Alle trainingen worden door hooggekwalificeerde, enthousiaste docenten gegeven.

In 2003 starten de volgende cursussen, waar ook alumni zich voor in kunnen schrijven:

Spaans (basiscursus)

12 bijeenkomsten vanaf februari. Steeds meer mensen maken kennis met de Spaanse taal. Dit is niet verwonderlijk: Spaans is immers de tweede wereldtaal. Wilt u zich ook kunnen redden in het Spaans? Dan is deze cursus van drie maanden vast iets voor u. Vooral de praktijkgerichte aanpak maakt dat u in korte tijd een behoorlijke kennis

opbouwt en u kunt redden in dagelijkse situaties. Bovendien komt u meer te weten over de cultuur van Spaanstalige landen.

Spaans (vervolgcursus)

10 bijeenkomsten vanaf maart. Buenos días. ¿Como está? Voor een goed verloop van de verdere conversatie kunt u terecht in deze vervolgcursus. U spreekt redelijk Spaans (ongeveer 1 jaar ervaring), maar u wilt de taal nóg beter beheersen. U verdiept uw kennis van grammatica en vocabulaire. Door middel van conversatie brengt u alles in praktijk. Ook culturele aspecten komen aan de orde.

Italiaans (basiscursus)

14 bijeenkomsten vanaf februari. Wilt u tijdens uw vakantie of studieverblijf in Italië in contact komen met de Italiaanse bevolking? Dan helpt het zeker als u een aardig woordje Italiaans spreekt. De kennismakingscursus bij Boswell Talen biedt u de gelegenheid in een paar maanden de eerste beginselen van het Italiaans onder de knie te krijgen. De gevarieerde onderwerpen en lesvormen maken de cursus niet alleen leerzaam maar ook plezierig om aan mee te doen.

Italiaans (vervolgcursus)

10 bijeenkomsten vanaf maart. U heeft al kennis gemaakt met het Italiaans en u heeft de smaak te pakken gekregen. De vervolgcursus Italiaans biedt u de mogelijkheid om uw woordenschat uit te breiden en de grammatica verder uit te

diepen zodat u zich in praktijk-situaties kunt redden. Er is ruime aandacht voor het spreken van de taal en u komt meer over de cultuur te weten.

Presenting in English

5 meetings starting in March; or 3 days in May. Did you know that over 25 million presentations are given every day? How can you make yours more effective? Getting the message across and keeping the audience involved requires specific skills and techniques. Practise and improve these in this training. You will enrich your language to communicate effectively and work on making your own presentations memorable. Let us help you make your presentations stand out from the 25 million others.

TOEFL® Training

8 meetings starting in January, February, March and April. If you need to develop your English and take the TOEFL®, then we can help you. This training gives you the language skills, intensive practice, and test-taking strategies that you need to do well on the TOEFL®. You can work at your own pace, follow your own programme, and get individual help. Naast het reguliere cursusaanbod verzorgt de sectie Engels ook trainingen op verzoek. Enkele voorbeelden hiervan zijn: English for Administrative Staff, Legal English for Academic Purposes, English for Meetings and Discussions and Report Writing. Hierbij worden zowel de individuele als de groepstrainingen nauwkeurig toegesneden op de specifieke leerdoelen van de deelnemers.

Voor alumni van de Universiteit Utrecht gelden gereduceerde tarieven.
Boswell, een goeie kennis van je talen!

Voor inschrijving en meer informatie:

James Boswell Instituut
Instituutsbureau Boswell Talen
Kriekenpitplein 21-22
3584 EC Utrecht
Tel.: (030) 253 86 66
Fax: (030) 253 86 86
E-mail: james.boswell@jbi.uu.nl
Internet: www.jbi.uu.nl

De Uitwijk

Cultureel Studentencentrum de Uitwijk (Uithof) organiseert in het voorjaar van 2003 kunstzinnige en ambachtelijke cursussen. Op dinsdag 28 januari a.s. worden deze cursussen aangeboden op de cursusinformatiemarkt (hal Auditorium, ofwel Urban I, Uithof). De volgende cursussen staan op het programma: acryl- en olieverfschilderen, filmgeschiedenis- en analyse, boetseren/keramiek, filosofie, yoga, portret-, model-, en andere tekencursussen, fotografie, boekbinden/kartonnage, kunstgeschiedenis, etc. Daarnaast draait de Uitwijk tijdens de cursusseizoenen vier keer per week een film in één van de grote collegezalen van het Ruppertgebouw. Zowel de cursussen als het filmprogramma zijn toegankelijk voor alumni!

Voor meer informatie en/of een voorjaarscursusrooster kunt u contact opnemen met:
CS De Uitwijk, Leuvenlaan 19,
3584 CE Utrecht – de Uithof,
(030) 253 3402, info@uitwijk.uu.nl,
www.uitwijk.uu.nl

Studenten op stage in uw bedrijf?

Voor veel studenten is een stage een vast onderdeel van hun opleiding, ook in de bachelor masterstructuur. Van snuffelstage tot zelfstandige opdracht of onderzoekstage. Ook de instelling die een plaats aanbiedt heeft profijt. De student brengt actuele kennis mee en vaardigheden in zijn vakgebied. Hij verricht werkzaamheden waar door de hektiek vaak geen tijd voor is binnen uw organisatie. Bovendien krijgt u een goed beeld van de capaciteiten van de stagiair. Het gebeurt vaak dat studenten na afloop een baan aangeboden krijgen.

www.uu.nl/stage

Nieuw: alle mogelijkheden voor stages en leeronderzoek die studenten van de Universiteit Utrecht in uw bedrijf zouden kunnen doen op een rijtje: u vindt het op www.uu.nl/stage. Informatie over duur, omvang en inhoud van stages, links naar facultaire stagecoördinatoren en algemene regels rond stages binnen de Universiteit Utrecht.

'Wat ik eigenlijk doe is het taalorgaan laag voor laag afpellen. Het is natuurlijk niet echt een orgaan -we kunnen niet heel precies zeggen waar het taalvermogen in de hersenen zetelt- maar zie het als een metafoor. Ik vraag me af wat de architectuur is van die talenknobbel en hoe die zich ontwikkelt. En raakt-ie bijvoorbeeld wel eens in de knoop?'

[Hoogleraar taalvererving Peter Coopmans in het Parool over het aangeboren vermogen om taal te leren.]

'Ik zeg altijd dat de geschiedenis zicht best zal herhalen, maar niet op een voorspelbare manier. Honderd jaar geleden werd er bijvoorbeeld al gezegd dat de natuurkunde af was. Omdat sommigen van ons dat nu weer zeggen, wil men ons nu met de wetten van de geschiedenis om de oren slaan. Daar wil ik voorzichtig mee zijn, we weten gewoon niet hoe ver we nog door kunnen gaan met het doen van baanbrekende nieuwe ontdekkingen.'

[Nobelprijswinnaar en hoogleraar theoretische natuurkunde Gerard 't Hooft in De Groene Amsterdammer]

'Dat gaan wij dus niet doen. Wij moeten wel de garantie kunnen geven dat onze mensen, als ze straks een chemische fabriek ontwerpen, weten wat ze doen, zodat die niet ontploft. Daar past die brede bachelor niet in.'

[Hoogleraar chemie Krijn de Jong in de Volkskrant over de invoering van de brede bachelor]

'Er zijn mensen in de psychiatrie die kampen met een trauma uit het verleden. Zij vertrouwen niemand meer, durven nauwelijks nog contact met mensen te hebben, maar wel met dieren. Op een gegeven moment kan het dier ook het middel zijn waardoor de patiënt contact durft te leggen met anderen.'

[Psychologe Nienke Endenburg in het Algemeen Dagblad over therapeutische doeleinden van dieren]

Alumniservice

Algemeen

Tijdens de conferentie is er naast de gelegenheid om elkaar te ontmoeten, ook een inhoudelijk programma dat bestaat uit workshops en een opfris college. De rode draad die door het programma loopt, is de vraag wat de oud-studenten met het gedachtegoed van het tracé doen in hun werk. Doel is om via deze conferentie een (virtueel) netwerk te vormen van professionals die als gemeenschappelijke achtergrond dit tracé hebben gevolgd. Dit biedt bijvoorbeeld de mogelijkheid om kennis te delen en professionele ervaringen uit te wisselen. De organisatie van de conferentie is in handen van Peter Honnef, Piety Runhaar, Ernst Bechthum, Pieter Calis en Janneke van Olphen.



Belangstellenden kunnen hun gegevens (adres en e-mail) sturen naar: interventies@euronet.nl. Ook adressen van bij u bekende oud-studenten ontvangen wij graag! Binnenkort ontvangt u dan een brief met meer informatie.

KOSMU-reeks 2003

Komend voorjaar kunnen lezers van Illuster naar optredens van student-muziekgezelschappen. In samenwerking met het Universiteitsfonds biedt KOSMU, de overkoepelende studenten muziekgezelschaporganisatie, weer de mogelijkheid om kaarten te bestellen voor concerten van bijvoorbeeld het vrouwenkoor Medusa, het Huisorkest en de Utrechtse Studenten Cantorij. Wat u verder zoal kunt verwachten in het voorjaar van 2003: het USKO zingt en speelt in mei Bach's Hohe Messe in de Jacobikerkerk, het USConcert brengt in juni Verdi's opera Falstaff in de Nicolaïkerk en in mei verzorgt Dekoor Close Harmony drie shows in het Rasa-theater. Meer informatie over het bestellen van kaarten in de volgende Illuster.

Juridisch PAO Utrecht

Kort juridisch postacademisch onderwijs

Het Juridisch PAO Utrecht, verbonden met de faculteit Rechtsgeleerdheid, biedt de mogelijkheid tot professionele na- en bijscholing. De korte juridische cursussen worden verzorgd door docenten van de faculteit Rechtsgeleerdheid in samenwerking met externe, doorgaans in de praktijk werkzame juristen. Voor alumnipashouders geldt een aantrekkelijke kortingsregeling. Een greep uit ons voorjaarsprogramma 2003:

- Actualiteiten arbeidsrecht
- Nieuw huurrecht
- Nieuw erfrecht
- Recente jurisprudentie verbintenissenrecht; niet nakoming c.a.
- Burgerlijk procesrecht; hoger beroep
- Recente strafrechtelijke jurisprudentie
- Ruimtelijk bestuursrecht; capita selecta
- Wat kan ik geheim houden voor de fiscus? Fiscale informatieverplichtingen en internationale

- gegevensuitwisseling
- Aanmerkelijk belang

Nieuw:

- Advanced Master of Laws
In 2003 start een nieuwe postacademische specialistenopleiding, de *Advanced Master of Laws Bank- en effectenrecht*.

Na het succesvol doorlopen van drie Mastercourses en een individueel afsluitend traject behaalt u de LL.M.-titel.

Heeft u minimaal drie jaar werkervaring als jurist bij een advocatenkantoor, bank of toezichthoudende instelling, dan kunt u zich (voor elke Mastercourse afzonderlijk) inschrijven.

Mastercourse I: Veranderend toezicht begint op 6 februari 2003.

Contractonderwijs

Contractonderwijs is de ideale manier om, uit belangstelling of behoefte uw kennis op te frissen, colleges bij te wonen en (eventueel) tentamens af te leggen zonder u als voltijd- of deeltijdstudent in te schrijven.

Voor meer informatie

Juridisch PAO Utrecht,
Janskerkhof 3, 3512 BK, Utrecht
T (030) 2537022/ 7032
F (030) 2538410
E jpao@law.uu.nl
www.law.uu.nl/pao

Hoger onderwijs voor ouderen

Nieuwjaarsbijeenkomst

Op 16 januari 2003 vindt de nieuwjaarsbijeenkomst van HOVO plaats bij de faculteit Gezondheidszorg van de HvU, Bolognalaan 101, De Uithof. Gastspreker Prof. Lamers vertelt over 'De mens tussen de sterren'. Alle belangstellenden zijn vanaf 14.30 uur van harte welkom.

Cursussen

De Universiteit Utrecht biedt in februari tot mei 2003 HOVO-cursussen aan, meestal acht colleges van twee uur, en altijd overdag.

- *Het dagelijks leven in de 19e eeuw*, door Prof. dr. P. 't Hart, oud hoogleraar Utrecht Studies.
- *Het proces tegen Socrates*, door Prof. dr. J. Blok en dr. J. Bons (In 2002 was het 2400 jaar geleden

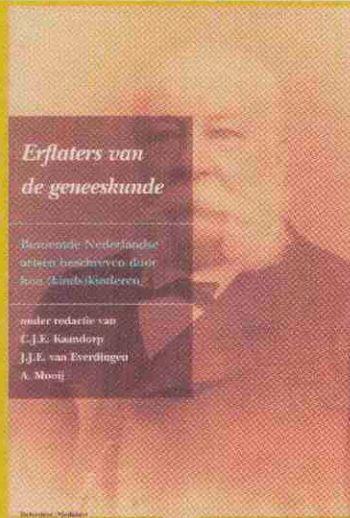
dat Socrates de gifbeker dronk!).

- *Monumenten uit de muziekgeschiedenis*, door deskundigen van het Instituut voor Muziekgeschiedenis, onder meer over werken van De Machaut, Vivaldi en Bach.
- *Maria in de beeldende kunst 300-1500*, door dr. C. Schuddeboom, die met veel succes al vele HOVO-cursussen heeft gegeven.
- *De Byzantijnse kunst na het iconoclasme*, door drs. H.L.M. Defoer, oud directeur van museum 'Het Catharijneconvent'.
- *Jane Austen*, door dr. P. Franssen. Dr. Franssen verzorgde vorig jaar de succesvolle cursus over Shakespeare.
- *Europa en migranten*, door dr. R. Maier. Dr. Maier vervolgt de cursus die hij in 2003 begon. U kunt zonder meer instappen.
- *Grote omwentelingen in de natuurwetenschappen*, over de Griekse natuurfilosofen, de 'science revolution' van de 16e en 17e eeuw en de omwentelingen in de natuurkunde ca. 1900.
- *Onze voeding*, door specialisten van de Faculteit Diergeneeskunde, over de optimale samenstelling van de voeding, de relatie voeding - gezondheid, aan voeding gerelateerde ziekten als allergie en diabetes, enz.
- *Gentechnologie*, door de decaan van de Faculteit Biologie, Prof. Dr. W. Hoekstra, en andere hoogleraren, onder meer over toepassingen in de landbouw, kloneren en het kweken van stamcellen.
- *De mens en zijn verwanten: een vergelijkend - evolutionair perspectief*, door Prof. Dr. J. van Hooff, een goede bekende van veel HOVO-cursisten.
- *Plaattektoniek en de verspreiding en ontwikkeling van leven op aarde*, door dr. W. van Wamel en dr. A. van der Meulen van de Faculteit Aardwetenschappen; de cursus begint met de theorie van de schuivende continenten.
- *Witte dwergen, neutronensterren en zwarte gaten*, door medewerkers van het Sterrenkundig Instituut o.l.v. Prof. Dr. H. Lamers.



Voor inlichtingen, cursusgids en aanmelding: (030) 253 3483, secretariaat HOVO Utrecht. U kunt ook terecht bij www.hovoutrecht.nl of op maandag en donderdag van 10 tot 12 bij H. Schrijnemakers, (030) 253 4606.

Publicaties



Pikante verzen van vader Kees

In *Erflaters van de geneeskunde* wordt het leven en werk van achttien beroemde artsen beschreven door hun nakomelingen, soms de eigen kinderen. Het eerste portret is dat van de zestiende-eeuwse stadsgeneesheer Pieter van Foreest, de jongste is sociaal psychiater Kees Trimbos (1920-1988). De portretten zijn vlot geschreven, vaak met oog voor medische details. Dat is toe te schrijven aan het feit dat de schrijvers (bijna) allemaal zelf werkzaam zijn binnen de geneeskunde. Albert Jacob Six, cardioloog en verre nazaat van Nicolaas Tulp, zeventiende-eeuws arts, bestuurder en bekend van Rembrandts anatomische les, vertelt dat het interessanter lijkt dan het is om Tulp te volgen in zijn medische geschriften. Als één van de redenen daarvoor draagt Six aan, dat Tulp in zijn *Observationes Medicae* weliswaar allerlei bizarre ziekten ten tonele voert, maar niet de destijds levensgevaarlijke aandoeningen zoals blaasontsteking of pneumonie, waarvan Tulp er toch duizenden moet hebben behandeld. Soms zijn de persoonlijke anekdotes grappig: kleindochter Madeleen Winkler schrijft over Cornelis Winkler, neuroloog in Utrecht, 'Aan het eind van de maaltijd citeerde vader Kees vaak lange verzen, soms met pikante inhoud. Ook aan hun verjaardagsontbijt werden vrouw en kinderen begroet met een zelfgemaakt,

toepasselijk gedicht.' Andere anekdotes ontroeren. Zo schrijft Dick Swaab over zijn vader, vrouwenarts Leo Swaab: 'Op 15 mei 1942 promoveerde hij in de senaatskamer; de aula was voor joden verboden. Slechts zes toehoorders waren toegestaan. Op een foto die mij nog altijd de kinde rillingen bezorgt, staan hij en zijn paraninfen met Davidster op het rokkostuum te luisteren naar het persoonlijk woord van de promotor. Het trieste gezicht van mijn grootmoeder, rechts zittend, spreekt boekdoelen. (...) Zelf ondergedoken, bleef Leo ondergedoken patiënten helpen en verdiepte hij zich intussen in de literatuur over de onvruchtbaarheid, speciaal die van de man.'

Erflaters van de geneeskunde. Beroemde artsen beschreven door hun (kinds)kinderen. Onder redactie van C.J.E. Kaandorp, J.J.E. van Everdingen, A. Mooij. Uitgeverij Belvédère/Mediadact, Alphen aan den Rijn. Prijs: €23.



Ida en de klassieken

'Dichters die mij brood en beker zijn': met deze zin sprak dichteres en Utrechtse alumna Ida Gerhardt (1905-1997) over haar binding met literaire teksten uit de klassieke oudheid. In 'Stralend in gestrengde samenhang - Ida Gerhardt en de klassieke oudheid', beschrijft classica Mieke Koenen de invloed van de klassieke oudheid op Ida Gerhardt's leven en werk. Het was geen liefde op het eerste gezicht. Gerhardt blijft in de eerste klas van het gymnasium zitten. Latijn vormt het grootste struikelblok. Ze gaat klassieke talen studeren in Leiden maar stapt na een jaar over naar Utrecht. Ook daar beleeft ze

moelijke tijden. Ze sluit zich niet aan bij een vakdispuut of studentenvereniging. Wel komt ze weer in contact met haar vroegere klasgenote Marie van der Zeyde, die in Utrecht Nederlands studeerde en later haar levensgezellin werd. Ook vindt Gerhardt een geestverwant in haar jaargenote Cornelia de Vogel, de latere hoogleraar in de geschiedenis van de antieke en middeleeuwse wijsbegeerte. Pas zes jaar na haar aankomst als student behaalt Gerhardt het kandidaatsexamen en drie jaar later, op 6 juli 1933, haar doctoraal. Tientallen jaren later heeft ze over deze periode een gedicht geschreven: 'Studentenkamer'. Dat begint aldus: Daar, in de Donkere Gaard / waar mijn eerste kamer ik had / diep in de binnenstad / zat ik te werken: ik las / over het woord quintessens.

Koenen onderzoekt hoe Gerhardt het gedachtegoed van de antieke dichters en denkers in haar gedichten verwerkt. Alleen wat zij zelf in de antieke literatuur herkende, of zo nu en dan van zichzelf daarin kon projecteren, vormde voor haar een bron van inspiratie. [JR]

Mieke Koenen - Stralend in gestrengde samenhang. Ida Gerhardt en de klassieke oudheid. Historische uitgeverij Groningen.



De emancipatie van het verstand

'Maar wat eerst nodig is, is een manier om het verstand te verbe-

teren... teneinde het in staat te stellen de dingen met succes en zonder dwaling te begrijpen... Alles wat wij doen en alles wat wij denken moet op dat éne doel gericht zijn.' Aan het woord is de filosoof Baruch de Spinoza (1632-1677) in zijn posthuum verschenen en onvoltooid gebleven *Tractatus de intellectus emendatione*. De Utrechtse hoogleraar wijsbegeerte Theo Verbeek heeft het boek vertaald, ingeleid en van een nawoord voorzien. Een verbeterter (of wellicht beter: emancipatie) van het verstand was in de zeventiende eeuw noodzakelijk, omdat er toen een scheiding begon op te treden binnen de filosofie in enerzijds een sterk op de wiskunde leunende natuurfilosofie (Copernicus, Galilei en Newton) en anderzijds de 'overige' filosofie (ethiek, politieke filosofie, metafysica). Is er een methode om waarheid te kennen en te herkennen, vroeg Spinoza zich af. Een vraag overigens die ook Descartes aanzette tot het ontwikkelen van zijn 'methode' van de twijfel. Spinoza daarentegen deed, althans in zijn *Tractatus*, niet zozeer een methode uit de doeken, maar ontwikkelde een soort inleiding in de filosofie waarmee de lezer gevoelig gemaakt zou kunnen worden voor filosofische vraagstukken. Daarbij speelde vooral het verschil tussen 'verstand' en 'verbeelding' een grote rol. Spinoza probeerde een brug te slaan tussen het gewone verstand en de filosofie: zodra het verstand geëmanipeerd is en zijn eigen wetten kan volgen, produceert het uitsluitend ware en zekere ideeën. Daarmee gaf hij een belangrijke aanzet tot het gedachtegoed dat later als 'Verlichting' de geschiedenis in ging en waarin het verstand zo'n centrale rol speelt. [AH]

B. de Spinoza. Verhandeling over de verbetering van het verstand. Vertaald en becommentarieerd door Th. Verbeek. Historische Uitgeverij Groningen.



Muurreclames in Utrecht

Varnis en verf voorkomt bedarf. Tekantjes en Koekbackerij den Dubbelden Arend. Stoomwassche-rij de Zon. Wie op straat even niet op hondendrollen wil letten, doet er goed aan eens naar boven te kijken, naar de oude reclames op muren en gevels in Utrecht. Deze weerslag van een andere maatschappij, met buurtwinkels op elke hoek, wekt nieuwsgierigheid op. De geschilderde muurreclames waren vooral in de eerste helft van de vorige eeuw een probaat middel om een winkel of bedrijf naamsbekendheid te geven. Het aanbrenge van muurreclames betrof zo'n groot werkgebied, dat er gespecialiseerde reclamenschilders en zelfs opleidingen voor bestonden. De full color brochure *Muurreclames in Utrecht* biedt een overzicht van alle bewaarde muurreclames, ook in andere vormen (steen of gebrandschilderd glas) met foto en een toelichtende tekst. Bovendien is een plattegrond met een wandelroute langs de oude reclames in de binnenstad opgenomen, evenals een fietsroute langs de muurreclames in de buitenwijken. [CS]

Het boekje is te koop bij de VVV Utrecht, bij het Informatie Centrum Utrecht (Korte Minnebroederstraat) en bij RonDom. Kosten: €2,-.

Oproep aan de lezer

Illuster 30 verschijnt in februari 2003. Reacties, suggesties en ingezonden mededelingen kunt u toezenden aan de redactie voor maandag 30 december 2002. De redactie houdt zich het recht voor ingezonden mededelingen te weigeren of in te korten. **Redactie-adres** Illuster Postbus 80125, 3508 TC Utrecht tel.: (030) 253 26 51 fax: (030) 253 36 85 e-mail: illuster.redactie@csc.uu.nl voor adreswijzigingen: illuster.redactie@csc.uu.nl

Colofon

Illuster 29, jaargang 8, december 2002 Illuster is een gezamenlijke uitgave van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsfonds, in samenwerking met faculteiten en verenigingen. Illuster verschijnt vier keer per jaar en wordt toegezonden aan afgestudeerden van de Universiteit Utrecht in een oplage van 60.000.

Hoofredacteur: Twan Geurts

Redactie: Armand Heijnen, Jacomijn Timmermans, Sylvia den Hengst (eindredactie) **Redactieadvies:** Lamberthe de Jong, Arjan Kors, Hendrik Spiering, Youetta Visser **Redactieraad:** Piet van Asseldonk, NOS eindredactie; Jenny Huttinga, communicatieadviseur woordvoerder RET Rotterdam; Joop Kessels, directeur communicatie UU; Maarten Prak, hoogleraar UU Geschiedenis na de Middeleeuwen; Frieda Pruijm, redacteur Opzij; Arie Smit, directeur TeleacNot

Aan dit nummer werkten verder mee:

José Donders, Ype Driessen, Erik Hardeman, Rozemarijn van Harderwijk, Bas Haring, Roy Meijer, Wijbrand Schaap, Leonie van den Schoor, Yvonne Slootjes, Paul Schnabel, Chiara Soldati, Johan Vlasblom, Kees Volkens **Foto's:** Marlijn Alders, Maarten Hartman, Evelyn Jacq, Ivar Pel, Kees Rutten, EPA/JANP, en anderen **Foto omslag:** Ivar Pel **Illustraties:** Bernet Ragetli, Marco Faassen **Ontwerp en opmaak:** WRIK (BNO), Utrecht

Druk: Brouwer Rotatie

ISSN: 1338-4703. Voor toezending is gebruik gemaakt van het alumnibestand van de Universiteit Utrecht.

© Universiteit Utrecht Illuster, periodiek voor alumni van de Universiteit Utrecht. Overname van artikelen is - met bronvermelding - toegestaan. Het U-blad stelt op verzoek van de redactie eerder in het U-blad verschenen artikelen en illustraties beschikbaar aan Illuster.

Er zijn al 30.000 exemplaren van verkocht; het werd onderscheiden met drie grote kinderboekenprijzen; een Noorse en Deense vertaling staan op stapel en de auteur mocht opdraven bij Barend en Van Dorp. Met zijn educatieve kinderboek 'Kaas en de Evolutietheorie' heeft de jonge wetenschapper Bas Haring een enorme hit te pakken.



Foto: Evelijne Jacq

De kinderlijke geest van Bas Haring

Bas Haring is een gedreven, beweeglijke jongeman, die op het eerste gezicht nog best student zou kunnen zijn. Toch is hij (34) al gepromoveerd in de informatica aan de Universiteit Utrecht en heeft een kleurrijke staat van dienst. In 1987 behoorde hij tot de eerste lichting studenten Cognitieve Kunstmatige Intelligentie (CKI). Na zijn promotie werkte hij korte tijd bij Shell en als internetdeskundige in San Francisco. Bas is nu lector aan de Hogeschool van Amsterdam ('Ik ben een nep-professor aan een nep-universiteit'), en richtte aan de Universiteit van Leiden de masteropleiding Mediatechnologie op, een mix van kunstacademie en informatica.

Door zijn vele mediaoptredens is Bas Haring inmiddels bij een breed publiek bekend als de schrijver van 'Kaas en de Evolutietheorie', een educatief boek voor lezers van 11 jaar en ouder. In dit boek legt Bas in een heldere stijl de principes van Darwins evolutietheorie uit, en beschrijft hij hoe de biodiversiteit toevallig is ontstaan: niet volgens een plan van een ontwerper, maar als uitkomst van een ongericht en doelloos proces.

Kwartje

De titel 'Kaas en de Evolutietheorie' is gekozen omdat de toevallige ontdekking van kaas een metafoor kan zijn om de evolutie uit te leggen en om aan te geven dat evolutie op veel terreinen actief is. Niet alleen dieren en planten ontwikkelen zich op toevallige wijze, ook ideeën, gedrag, computervirussen zijn aan evolutie onderhevig. 'Kaas' behandelt op luchtige toon volwassen thema's. Het boek geeft antwoord op vragen als 'Waarom ga je dood?' en 'Mag ik een brood stelen?'. Het laatste hoofdstuk heeft de

titel 'Bestaat God?' De conclusie luidt: De evolutietheorie heeft een flinke deuk geslagen in het imago van God. Bas: 'Ik geloof niet dat er veel kinderboeken zijn die daar op ingaan. Terwijl kinderen dondersgoed kunnen nadenken. Je kan ze gerust meenemen in rationele overwegingen. Dat merkte ik heel goed tijdens de Kinderboekenweek.' Het was niet de bedoeling dat de aantekeningen die hij over allerlei onderwerpen maakte in een boek zouden resulteren. Hij had nog nooit een letter op papier gezet en vond het 'een mirakel' toen de Belgische uitgeverij Houtekiet zei het boek uit te geven. En dat de tekeningen die hij had bedoeld als hints voor de illustrator ongewijzigd in het boek zouden verschijnen. Maar de grootste verrassing was dat 'Kaas' tot kinderboek werd gebombardeerd. 'Ik heb het gewoon opgeschreven zoals ik dat gewend ben. Blijkbaar ben ik redelijk simpel van geest.'

Kunstmatige Intelligentie berooft mensheid van het laatste voetstuk

Aibo

Voor een volgend boek wil Bas terugkeren naar zijn roots, en schrijven over Kunstmatige Intelligentie en de Grote Vragen die met dat onderwerp samenhangen. 'Ik ben erg gefascineerd door Aibo, het robothondje van Sony. Heeft 'ie een wil of heeft 'ie geen wil? Sony zegt: Aibo heeft een wil, want die hebben we er zelf ingeprogrammeerd. Ik vind dat een interessante claim. Kijk, 'wil' is

gewoon een handig woord waarmee je gedrag kunt beschrijven. Als ik zeg dat mijn auto in een bocht de andere kant op wil, dan gebruik ik het woordje 'wil' om het gedrag van die auto te beschrijven, maar ik veronderstel niet dat er een soort wilmodule in de auto zit. En zo zit het ook bij mensen: wij hebben ook geen wilmodule.' 'Ik denk dat Kunstmatige Intelligentie het laatste voetstuk onder de mensheid vandaan zal slaan. Vroeger dachten we dat de aarde het middelpunt van het universum was. Dat verdween met Galilei. We stonden op een voetstuk, maar moesten een treetje omlaag. Toen waren we tenminste nog wel de schepping Gods. Helaas, door de evolutietheorie moesten we dat treetje ook af. En nu koesteren wij nog de illusie dat we de meest intelligente beesten zijn op aarde. Nou, dat treetje zal ook verdwijnen. Er komen straks andere wezens – of het nou hardwarematig of softwarematig is – die allerlei taken beter kunnen dan wij.'

[Ype Driessen]

www.kaasendevoelutietheorie.com

Column Bas Haring

Onder de titel Vragenschap start alumnus Bas Haring vanaf deze editie een column op de achterpagina van Illuster.



De zisprong
Opmerkelijke loopbanen

Standplaats Seoel

Thom Kluck is een laatbloeier: pas op zijn 29^e ging hij muzikwetenschappen studeren.

Nu, tien jaar later werkt hij als hoofd economische relaties op de Nederlandse ambassade in Seoel. 'Sinds ik in het buitenland zit, ben ik Nederland veel meer gaan waarderen.'

Of hij nog iets heeft met muzikwetenschappen? 'Gelukkig wel', lacht Thom Kluck. 'Zoiets raak je nooit meer kwijt. Ik speel nog steeds op bescheiden niveau een paar uur per week clavecimbel. In muzikwetenschappen lag mijn passie. Vooral de tijd van het scriptie schrijven was heerlijk. Ik bezocht veel musea in Europa, sprak met allerlei mensen in de Verenigde Staten waar ik stage liep, was bezig met een terrein waar mijn hart ligt. Maar op een gegeven moment moest ik een keuze maken: kan ik hier mijn bestaan mee opbouwen?'

Zijn vrouw Paula attendeerde hem op een advertentie die hem op het lijf geschreven leek: een oproep voor het bekende diplomatenklasje van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Zelf had hij in eerste instantie zijn aarzelingen, maar hij rolde door de strenge selectie. Na een paar jaar in het Haagse werd hij twee jaar geleden in Korea gestationeerd. Een fascinerend land. 'Het ligt een beetje geïsoleerd en ging jarenlang gebukt onder buitenlandse

Thom Kluck: 'Het is goed zaken doen in Korea'



overheersers, zoals Japan. Nu is het op zoek naar zijn eigen identiteit. Het is wonderbaarlijk hoe het land zich na de Koreaanse oorlog heeft opgewerkt. Koreanen hebben een 'can do' mentaliteit. Niet praten, maar de mouwen opstropen en doen. In tien jaar tijd hebben ze een auto-industrie uit de grond gestampt. Daar gaan geen eindeloze debatten aan vooraf.'

Het WK voetbal dat zich afgelopen zomer in Japan en Korea afspeelde, heeft het land duidelijk op de kaart gezet. Kluck merkt dat de Nederlandse belangstelling voor Korea is toegenomen. Een Nederlandse handelsmissie staat gepland voor het voorjaar. 'Dat is mooi, want het is goed zaken doen in Korea.' Maar ook op een ander gebied was het WK een geweldige ervaring. Kluck: 'Er gebeurde iets gekks. Koreanen zijn normaal gesproken alleen maar gericht op hun eigen familie, kerkgenootschap of alumniclub. Die verticale netwerken zijn het allerbelangrijkst, waardoor ze nogal onverschillig staan tegenover de rest van de

Koreanen. Dat verandert tijdens het WK. Wildvreemde mensen omhelsden elkaar op straat. De uitbundigheid was erg groot, mensen waren door het dolle heen. Dat gevoel kun je nauwelijks omschrijven.'

Komende zomer wordt Kluck overgeplaatst naar een nieuwe diplomatieke post. Daar ziet hij naar uit. 'Seoel is een stad van veertien miljoen mensen met de luchtvervuiling van vijf miljoen auto's. Het beslaat een enorm groot gebied, even de stad uitgaan en ontspannen is er niet bij. Nu ik hier zit, ben ik Nederland veel meer gaan waarderen. Ook vanwege de kleine dingen. Dit jaar waren we met vakantie in Twente. Heerlijk fietsen met mijn dochter voorop en kijken naar koeien, geiten en schapen in levende lijve.'

[Leonie van den Schoor]

Illustrer zoekt alumni die een opmerkelijke zisprong maakten: Illustrer.redactie@csc.uu.nl



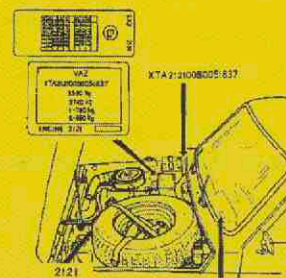
Column Bas Haring

Vragenschap

Vragen stellen is moeilijk. Vragen beantwoorden helemaal. Wetenschappers zijn er niet zo goed in: in beiden. Wetenschappers zijn goed in het genereren van feiten. Op de vraag 'Waar zit de wil' gaan ze enthousiast aan de slag met steeds ingewikkelder meetapparatuur. Maar misschien is 'wil' alleen maar een woord. Een woord waarmee we het gedrag van Anton kunnen begrijpen en voorspellen – en dat van mijn Lada.



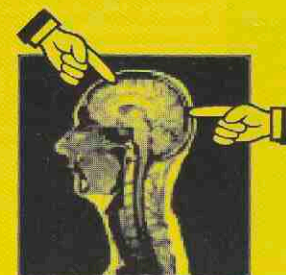
Mijn Lada heeft een eigen wil: hij wil nooit zo hard de bocht om als ik 'm stuur.



't Is niet zo duidelijk waar de wil van m'n Lada zich bevindt.



Anton heeft ook een wil.



Op zoek naar Anton's wil met behulp van MRI...

Reageren? Illustrer.redactie@csc.uu.nl